

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarjas tunnustati silmapaistvamaid õpetajaid

Eda Veskiit. FOTO: Kristel Kitsing

Väike-Maarja seltsimajas leidis õpetajate päeval aset Väike-Maarja valla aasta õpetaja 2023 konkursi tänuõhtu, kus tehti teatavaks tänavused laureaadid.

Väike-Maarja valla aasta õpetaja munitsipaalkoolis on Eda Veskiit

Eda on Simuna kooli väikeklassi- ja õpiabi õpetaja. Ta võidab laste usalduse oma südamele ja hingesoosusega. Lapsed julgevad tema käest küsida „rumalaid“ küsimusi ja õpetaja seletab need lahkesti lahti, tuues elulisi näiteid. Näiteks: „Miks ma pean õigesti kirjutama?“. „Sell pärast kullake, et sind õigesti mõistetakse. On oluline vahe, kas maanteel sõidavad kiirbussid või kirbusit, kas jalgrattur märkas posti või märgas posti.“ Näiteks hulknurga ümbermõõdu arvutamine: „Kui sul on viisnurga kujuline karjamaa ja tahad sellele aeda ümber ehitada, et loomad ära ei jookseks, on sul vaja teada mitu meetrit aiavõrku osta.“ Kui laps ei saa esimese korraga aru, siis seletab õpetaja rahulikult veel ja veel, kuni tuleb arusaamine.

Lisaks põhitööle aitab ta õpilastel valmistuda etluskonkurssideks ja õpioskuste olümpiaadideks. Kolleegide tuju hoiab ta üleväl ütlusega: „Paremad aastad on ees!“ Ja kui Edal on paremad aastad ees, siis temast palju noorematel pole siin midagi vastu öelda.

Väike-Maarja valla aasta õpetaja koolieelses lasteasutuses on Jaanika Ojala

Jaanika on Väike-Maarja lasteaia Mõmi rühma õpetaja. Ta on tõeliselt positiivse ellusuhtumisega, rõõmsameelne ja sõbralik lasteaiaõpetaja. Lastest lähtuvalt püstitab õpetaja eesmärgid, valib sobivad õpetamismeetodid, peab tähtsaks tunnustamist ja koos lapsega rõõmustamist õnnestumiste üle ning laste innustamist, kui tekivad raskused. Õpetab lapsi oma emotsioone ära tundma ja nendega toime tulema. Ta peab tähtsaks, et lapsed oskaksid suhelda, arvestades norme ning reegleid, oskaksid märgata kaaslast, olla abivalmid.

Ta osaleb aktiivselt Lääne-Virumaa lasteaiaõpetajate AHI (alushariduse haridustehnoloogia innovaatorid) aineühenduse töös. Nutivahendite kasutamise oskus ja digipädevused on ühed võtmed, mis aitavad õpetajal muuta õpetegevusi põnevamaks. Kolleegid hindavad teda

kõrgelt. Ta esindab neid Eesti haridustöötajate liidust, on valitud lasteaia ametiühingu organisatsiooni usaldusisikuks ja õpetajate esindajaks lasteaia hoolekoku.

Väike-Maarja valla aasta haridusasutuse töötaja on Silja Raudsepp

Silja on juhiabi Simuna koolis. Ta on täpne, kohusetundlik ja väga töökas. Ta töötab koolis kuuendat aastat ja on selle aja jooksul kirjutanud loodus- ja keskkonnaalaseid projekte, mis kõik on saanud rahastuse. Eelmisel õppeaastal tegi lisaks kõigele eelpool mainitule ka huvijuhitööd. Tänu tema eestvedamisele oli koolis möödunud õppeaastal eriti tegus ja meeleolukas talvine öölaager, ta koordineeris ka „Ettevõtliku kooli“ tegevusi ning Simuna kool saavutas ettevõtliku kooli baastaseme.

Väike-Maarja valla hariduse sõbrad on Kalev Õim ja Priit Beljaev

Kalev ja Priit on Simuna kooli lapsevanemad, ühtlasi on nad ka Simuna vabatahtlikud päästjad. Priit on väga osav remondi- ja ehitusmees ning väga palju aidanud, kui on vaja ehitus- või remondialast nõu, või lihtsalt hea tahte korras mõne töö ära teinud.

Kui klassijuhatajad paluvad abi lapsevanematelt transpordi korraldamisel mõnda põnevasse kohta, on nii Priit, kui tema kaasa Ivika, alati oma abi pakkunud.

Kalev paneb igal kevadel öla alla, et pesta puhtaks pallimänguplats, aitab põnevamaks muuta vastlapäevi ja samuti aitab korraldada lasteaia ekskursioone. Igakevadine 9. klassi viimane koolipäev ehk tutipidu saab vunki juurde sellega, et staadionil ootab tuletõrjeauto, mis aitab korraldada ühe tõelise veesõja.

Kui õpetajatel või direktoril on mingi mure, mis puudutab õpilaste koolielu põnevamaks või turvalisemaks muutmist, võivad nad alati olla kindlad, et kui nendele meestele helistada, siis leitakse mingi vahva lahendus.

Kettagolfiraja valmimisele aitasid samuti mõlemad mehed nii nõu kui jõuga kaasa ja nüüd on liikumise tunnid ühe ala võrra jälle rikkamad.

Jaanika Ojala. FOTO: Kristel Kitsing

Silja Raudsepp. FOTO: Kaja Pöldmaa

Kalev Õim. FOTO: Kristel Kitsing

Priit Beljaev FOTO: Ivika Beljaev

Raamatupidajast hoidisemeister paneb head maitsed purki

5

Austati väarikaid abielupaare

6

Keeletammikus sirgub nüüd ka Peeter Pälli nimipuu

7

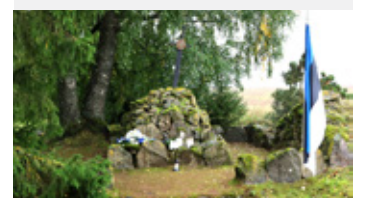
Väike-Maarja lasteaia hoov jääb peagi vaid lasteaialaste kasutada

9

Sillad ühendavad

10

Mälestusmärk „Avispea möök“ tähistas kümndat sünnipäeva

11

Helena Veelmaa kirjutab end üha suuremate tähtedega spordiajalukku

14

Loe internetis
www.v-maarja.ee

Korterelamu rajamiseks koostatud detailplaneeringu avaliku väljapaneku teade

Väike-Maarja vallavalitsus võttis 27. septembri korraldusega nr 664 vastu Väike-Maarja alevikus Tamme tn 6 (katastritunnus 92702:002:0051) ja Tamme tn 8 (katastritunnus 92702:002:0241) asuvale 35571 m² suurusele maa-alale koostatud detailplaneeringu.

Detailplaneeringuga leiti alale ruumilahendus ja asukoht planeeritavale korterelamule.

Detailplaneeringuga on võimalik tutvuda ja arvamusi avaldada avaliku väljapaneku jooksul 23. oktoobrist kuni 5. novembrini valla veebilehel ja tööajal ka vallavalitsuses (Pikk tn 7, Väike-Maarja alevik).

Arvamusi ootame kirjalikult vallavalitsuse aadressile Pikk tn 7, Väike-Maarja või valitsus@v-maarja.ee.

Maamaksu maksjad näevad maamaksu prognoosikuva

Maksu- ja tolliameti (MTA) e-teeninduses on 4. oktoobrist avatud 2024. aasta maamaksu prognoosikuva.

Maksu- ja tolliameti maamaksu teenusejuht Riita Parksepp kutsub kõiki üles oma andmetega e-MTAs varakult tutvuma, et maksuteade ei tuleks veebruaris üllatusena.

Maamaksu prognoosikuva eesmärk on anda inimestele ülevaade 2024. aasta maamaksukohustuse hinnangulisest suurusjärgust. Lõplik 2024. aasta maamaksukohustus arvutatakse 2024. aasta 1. jaanuari seisuga. Seega on inimestele jätud üle kahe kuu, et vajadusel täpsustada oma maa väärtusega seotud küsimusi korralise hindamise läbi viinud maa-ameti-ga, maksumäärad kehtestanud kohaliku omavalitsusega või vaadata üle andmed kinnistusraamatus. Muuhulgas tuleks e-MTAs üle vaadata oma kontaktandmed.

Töötukassa korraldab Rakveres värbamispäeva

Töötukassa korraldab 17. oktoobril kell 11–13 Rakvere spordikeskuses värbamispäeva, et viia kokku tööandjad ja uue töö otsijad. Osalemine on kõigile tasuta.

Värbamispäev pakub võimalust suhelda tööandjatega silmast-silma ja saada vastused oma küsimustele; tööandjad saavad tutvustada ettevõtet, ametikohti ning koguda tööst huvitunud inimeste kontakte.

Värbamispäeval osalevate ettevõtetele saab tutvuda töötukassa kodulehel www.tootukassa.ee, registreerunud on nii Lääne-Virumaa ettevõtted kui ka mõned naabermaakondadest.

Tööandjatel palume osalemiseks registreeruda anu.tooming@tootukassa.ee, telefonil 5885 5945 või antonina.vorontsova@tootukassa.ee, telefonil 5883 6452.

Rohu raketibaasi ümbruses toimub novembris kaitsevää väljaõppeüritus

6–10 november viiakse Rohu raketibaasi ümbruses RMK metsamaadel läbi Scoutspataljoni taktikaharjutusi, millest võtab osa maksimaalselt 95 tegevvaelast.

Harjutuste käigus liiguvad sõdurid jalastunult maastikul ja kasutavad väljaõppe käigus imitatsioonivahendeid (paukpadroneid).

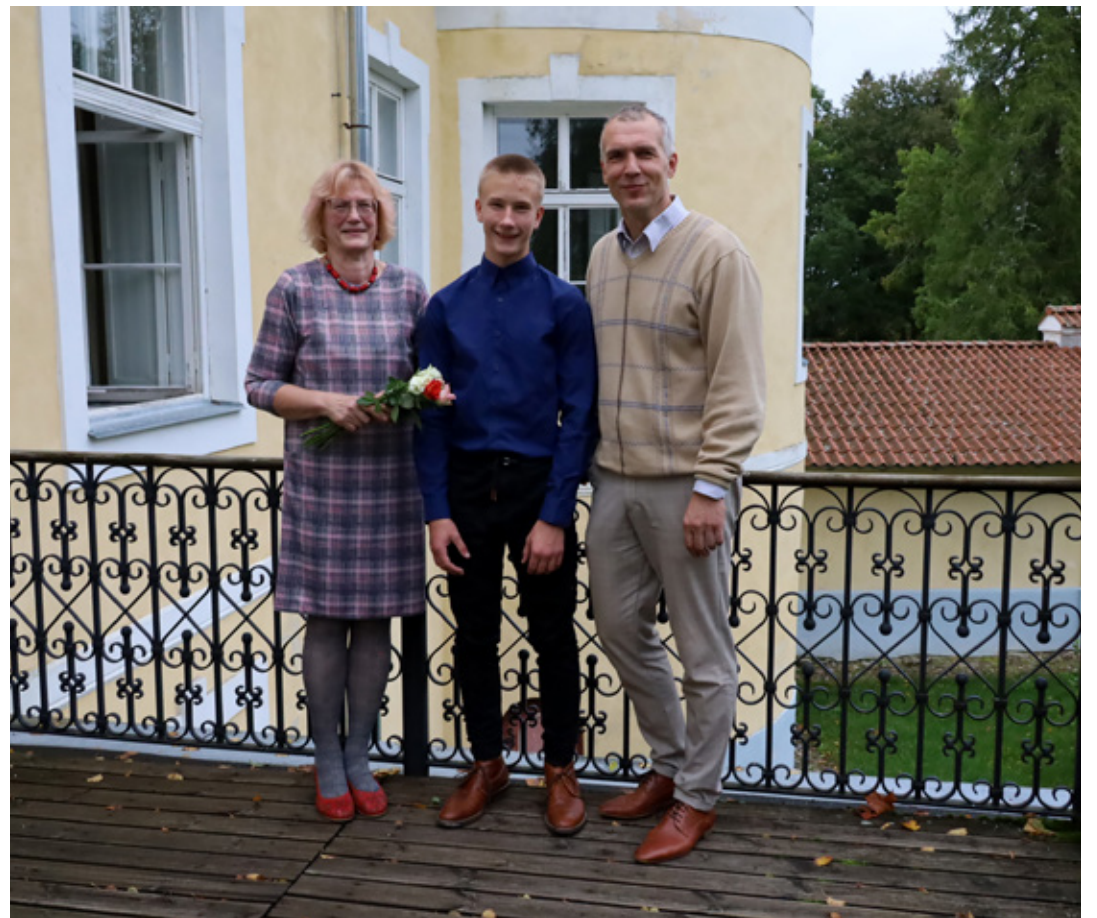
Väljaõppeürituse ajal tagatakse kohalike elanike turvalisus ning lõpetades koristatakse ala enda järelt.

Vallavanema kuu

INDREK KESKÜLA
VALLAVANEM

Septembris kui tarkusekuust ja alkoholibast kuust oleme jõudnud oktoobrisse, kuid alkopuhkus võib jätkuda ning kannu ka tarkust endaga kaasas. Oktoobris on toimumas traditsiooniline ettevõtlusnädal, suurim üle-eestiline ettevõtlussündmus. Ettevõtlusnädalat korraldavad maakondlikud arenduskeskused ning viiakse läbi kõigis viieteistkümnes Eesti maakonnas. Ettevõtlusnädalal korraldatakse erinevaid üritusi eesmärgiga inspireerida ja julgustada inimesi enda ideid ellu viima, olgu selleks näiteks äri-ga alustamine, e-poe loomine või mõne uue tootega turule tulemine. Sihtühmeks on nii täiskasvanud inimesed, keda tahetakse julgustada ja aidata, aga ka noored, et nad oma tulevikusihtide seadmisel kaaluksid isiklike unistuste saavutamist ettevõtjana.

Lääne-Viru omavalitsusliit on valinud mind maakonna omavalitsuste esindajaks nn regionaalsesse ettevõtluseteemalisse nõukogusse. Selle eesmärk on luua eri osapoolte (keskvalitsus, maakonnad, ettevõtjad) ühine aruteluareen kokkulepete saavutamiseks Kesk-Eesti kui regiooni ettevõtluse arenguvaldkondade ja toetamise meetmete osas. Nõukogul tuleb kokku leppida Kesk-Eesti regiooni fookusvaldkonnad ning ka tegevuskava eesmärkide täitmiseks. Kesk-Eesti regiooni moodustavad Lääne-Viru, Järva, Rapla ja Viljandi maakonnad. Sarnane asi toimub Eesti kagu osas. Nüüd septembris on arutelude tulemusena (kaasatud olid ka rahvusvahelised OECD eksperdid) koostatud regionaalse ettevõtluskeskkonna esialgsete meetmete loetelu. Ühiste kitsaskohtade ja võimalike lahenduste leidmine on korralik väljakutse. Senised avaliku sektori sekkumised (meetmed, tegevused, arengujuhtumine jm) regioonides on olnud ebapiisava tulemuslikkusega. Väike-Maarja vald on ka tüüpiline selle regiooni piirkond ning mõtle hetkeks ise, kuidas saab avalik sektor ettevõtlusele kaasa aidata. Loomulikult vähese segamisega, efektiivse asjaajamisega, hästi sihitud toetusmeetmetega, üldise taristu arendamisega (teed, vesi-kanal, elekter). Olles nõukogu liikmena näinud, mida ekspertidest töögrupid välja mõtlesid, siis regiooni Nokiat minu meelest seni veel ülesse ei leitud ning sellisel tasemel (kogu regioonile sobiv) see ongi raske. Samas on meetmete seas küllalt tegevusi, mis on ettevõtluse seisukohast väga olulised, aga senini pigem ebapiisavalt arenatud. Me teame, et meie rikkus

Fotograaf küsis: „Milline näeb välja Kiltsi mõisakooli direktor? Vastus peegeldub kõigi näos – naeratav. FOTO: Kristel Kitsing

on meie inimesed, seega tuleb toetada elanikke elukoha valikut tehes. Olgu selleks näiteks kvaliteetse elamufondi loomise toetus (tulenevalt turutõrkest): rendielamud-korterid, elamis-pindade renoveerimine. Võimalikud meetmed: ürielarumete programm, elamupiirkondade arendamine. Lisaks ka elukoha ja töökoha ühendatuse tagamine, aga ka piirkonna reklaamine, mainekujundus nii elukohaks kui ettevõtluseks ja ka hea kvaliteediga avalike teenuste tagamine – eelkõige haridus ning vabaaja veetmise võimalused. Üks meetmete kobar on seotudki haridusvaldkonnaga ning pikaajalisema mõjuga. Näiteks ettevõtliku kooli programmi jätkumine ja selle edasiarendamine; kohaliku ettevõtluse profiiliga seotud õppe sidustamine hariduse, huvihariduse ja -tegevusega (inseneriakadeemia, Järvakandi klaasiklastri, Kadriina joonestusvoistlus); töökohapõhise õppe edendamine; noorte ettevõtlusideede ja projektide meede; noortele suunatud eeskujude programm (ettevõtjate läbiviidavad valikkursused ja loengud ametikoolis, keskkoolis; töövarjuks olek jm). Igatahes kõiki meetmeid korraga ei ole võimalik teostada ning nõukogu liikmetel on ees seisaval paaril kalendrikuul vaja teha nende vahel valik ja võimalusel panna nad prioriteetsuse alusel järjekorda. Sellest peab lõpuks valmima osapoolte kokkolepmine ja tegevuskava, millele teostamiseks ka keskvalitsus vastavad

rahastusmeetmed peab tagama. Tarkusekuul toimunud volikogu istungil kinnitati koduvalla arengukava ja eelarvestrateegia järgneva neljaks aastaks. Vald-kondlikud arutelud toimusid majandus-, sotsiaal-, haridus- ning kultuuri-, spordi- ja külal- elukomisjonis ning aitäh kõigile, kes leidsid aega tulla avalikele koosolekutele, et arutleda ühise- l, kas tegevuskavas midagi ringi tõsta või välja vahetada. Uue arengukava prioriteetideks on haridusvaldkonna taristu arendamine ning energiasäästuga seotud tegevused ja investeeringud. Nendest olulisemad: Väike-Maarja lasteaiahoone rekonstrueerimine ja energia- tõhususe parandamine, Rakke lasteaia liiginullenergiahoone projekteerimine ja ehitamine, Väike-Maarja gümnaasiumi tehnosüsteemide kaasajastamine ja energia säästmiseks lahenduste rakendamine. Lisaks planeerime ka teiste koolide (Rakke, Simuna ja Kiltsi) ruumikasutuste analüüsid korraldada, et selle alusel juba edasi otsustada vajalike investeeringute suurus ja järjekord. Pärast avalikustamist laekus ka vallavalitsusele uut informatsiooni riiklike meetmete kohta. Sellele tuginedes tegi vallavalitsus volikogule ettepaneku lisada arengukavasse sotsiaal-kaitseliste investeeringute alla nn kogukonnapõhiste toetatud elamise loomiseks teenusma- ja projekteerimine ja ehitamine aastatel 2024–2027 summas 2,1 miljonit eurot. Loomulikult

on summa esialgne ning täpne suurus selgub projekteerimise ja avalike ehitushangete käigus. Hetkel planeerisime rahastus osakaaludena KOV 20%, toetus 80%. Investeeringu sisuks on nn üüripindade (hea ligipääsetavuse kortermaja) ehitus just nendele meie valla elanikele, kellele läheb (talvel) oma talus igapäevatoimetuste keeruliseks. Samas saaksid nad kaasajases elukeskkonnas koos väikese abistamisega ise igapäevaselt hakkama ning ei peaks hooldekodusse minema. Juhul kui toetust ei õnnestu saada, siis kavandatud ehitus lükkub lihtsalt edasi. Teiseks muudatuseks oli ka Väike-Maarja aleviku Välja tänava piirkonna detailplaneeringu algatamine. See haakub ka regionaalse ettevõtlusnõukogu ekspertide soovustega. Avalikul sektoril tuleb taristu ette valmistada: planeeringud ja ühendused ning siis saavad elanikud juba ka ise kergemalt kodu rajada.

Oktoobris toimunud õpetajate päeval oli meie koolides „võimupõrked“ ning õpilased testisid oma oskusi selle auväärsel ametil pidamisel. Sain õpetajate päeval kuulda Kiltsi noore direktori Kaarel Elmiku juhitud aktust. Samal õhtul valiti meie hariduskogukonna seast käesoleva aasta tähed. Palju õnne ja jõudu nii käesoleva aasta nominentidele kui ka kõigile teistele haridusmaastiku kujundajatele!

Vähenda nutimaailma ja leia aega kaunis sügisel jalutada!

SAAME TUTTAVAKS

Väike-Maarja uus vallaametnik on Maire Sõrmus

18. septembris on Väike-Maarja vallavalitsuses ametis uus pearaamatupidaja Maire Sõrmus. Mairel on enam kui 30 aastat finantsalast töökogemust ja majandusala kõrgharidus. Ta on töötanud nii era- kui avalikus sektoris. Viimased aastad

töötas ta Järva vallavalitsuses vanemraamatupidajana.

Maire huvitub loodusest, ajaloost ja külastab meeleldi kultuurisündmusi.

Valla senine pearaamatupidaja Merili Veelmaa võttis üle finantsosakonna juhtimise.

Maire Sõrmus. FOTO: Kristel Kitsing

VÄIKE-MAARJA INFOLEHE

LUGEJAKÜSITLUS

“Haara võimalusest! Anna tagasisidet, et muuta leht veelgi paremaks.”

Kristel Kitsing
toimetaja

KUNI 31.10.2023

Elanike arv Väike-Maarja vallas 2023. aasta 1. oktoobril 5626.

Vallavalitsuses

06.09.2023

Ehitusloa väljastamine

■ väljastati ehitusloa suurkaevude rajamiseks: osauhingule H.T.R. Salla küla, Laane ja Puurkaevumeistrid OÜ Lasinurme küla, Sõstra.

Kampaania „Värvid valda!“ aruande kinnitamine

■ kiideti heaks Kilti alevikus Liiduri tn 8a kinnistul asuva elamu ja kõrvalhoone fassaadi värvimistööde teostamise aruanne;
■ kinnitati tööde kogumaksumuseks 816,39 eurot, millest 571,47 eurot on toetus ja 244,92 eurot omafinantseering.

Tugiisiku määramine

■ määrati ühele lapsele tugiisik.

Huvihariduse ja huvitegevuse toetamine

■ määrati huvihariduse ja huvitegevuse toetus teenuse pakkujatele;
■ otsustati suunata 9885 eurot hallatavate asutuste eelarvetesse;
■ otsustati rahastada Väike-Maarja vallas elavaid 7–19-aastaseid Tapa valla spordikoolis ujumise õppekaval õppivaid õpilasi kuni 55 eurot kalendrikuus.

Esimesse klassi mineva lapse toetus

■ otsustati maksta esimese kordsele esimesse klassi mineva lapse toetust vastavalt nimekirjale.

Üldhooldusteenuse kulude hüvitamine

■ määrati taotlejale omaosalus teenuskoha maksumusest.

Sotsiaaltoetuse eraldamine

■ nõustuti sotsiaaltoetuse maksimisega valla eelarve vahenditest taotlejale summas 240 eurot.

Vallavara otsustuskorras võõrandamine

■ otsustati võõrandada otsustuskorras kinnistu Turu tn 4 Simuna alevikus hinnaga 4900 eurot.

13.09.2023

Vallavara võõrandamine enampakkumisel

■ otsustati müüa avaliku kirjaliku enampakkumise korras elektroonilisel oksjonil osta. ee keskkonnas kinnisasi Põhja tn 11a Väike-Maarja alevikus alghinnaga 990 eurot.

Kampaania „Värvid valda!“ aruande kinnitamine

■ kiideti heaks Väike-Maarja alevikus Tamme tn 5a kinnistul asuva kortermaja rõdupiirete, metallkonstruktsioonide ja välisuste värvimistööde teostamise aruanne;
■ kinnitati värvimistööde kogumaksumuseks 1074,34 eurot, millest 752,04 eurot on toetus ja 322,30 eurot omafinantseering.

Väike-Maarja valla arengukava ja eelarvestrateegia kinnitamine, II lugemine – eelnõu volikogule

■ otsustati edastada määruse eelnõu volikogule.

Vallavara enampakkumise tulemuse kinnitamine

■ kinnitati katastriüksuse Kolila külas asuva Aru kinnistu enampakkumise võitjaks osta. ee keskkonnas Red Head Capital OÜ pakkumine hinnaga 6103 eurot.

Tänukirjade andmine laulu- ja tantsupeo juhendajatele

■ otsustati anda valla tänukiri järgmiselt: Riina Gull, Egne Liivalaid, Ly Ipsberg, Vallo Taar ja Taavi Taar.

Aasta õpetaja konkursi väljakuulutamise

■ kuulutati välja konkurs „Väike-Maarja valla aasta õpetaja 2023“.

Hoonestusõiguse seadmise eeltoimingud ja võimalikkus

■ määrati Liivakülas asuvate ehitiste (elamu, saun, majandushoone ja küün) teenindamiseks vajaliku maa piir vastavalt asendiplaanile, teenindusmaa ligikaudseks pindalaks 8452 m², moodustatava katastriüksuse koha-aad-ressiks Liivaküla, Tammetõru ja sihtotstarbeks elamumaa;
■ määrati ehitiste eeldatavaks püsimisajaks 50 aastat;
■ otsustati jätta hoonestusõiguse seadmise eesmärgil Liivakülas moodustatav Tammetõru katastriüksus riigi omandisse.

Kinnistu koormamine juurdepääsuõigusega

■ otsustati koormata Väike-Maarja alevikus Jaama tn 5b asuv vallale kuuluva kinnistu tähtajatu tasuta juurdepääsuõigusega (teeservituudiga) juurdepääsute kasutamiseks Väike-Maarja alevikus Ehitajate tee 4 asuva kinnistu kasuks.

Vallavara rendile andmine enampakkumisel

■ otsustati viia läbi kirjalik enampakkumine osta. ee keskkonnas Vao külas asuvast Jõeoru kinnistust ligikaudu 17 708 m² suuruse osa kolmeks aastaks rendile andmiseks alghinnaga 100 €/ha aastas.

Loa andmine aiamaale piirdeaia rajamiseks

■ lubati aiamaa ajutise kasutamise lepingu alusel ajutisse kasutusse antud aiamaa piirata ligikaudu 135 cm kõrguse keevispaneelidest piirdeaia.

Katastriüksustele koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine

■ määrati Väike-Maarja alevikus Tehno tn 2 asuva katastriüksuse, Tamsalu mnt 1 asuva katastriüksuse ja Tamsalu mnt 1a asuva katastriüksuse moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed: Tamsalu mnt 1, Väike-Maarja alevik, sihtotstarbega ärirmaa ja Tehno tn 2, Väike-Maarja alevik, sihtotstarbega tootmismaa.

Puurkaevu asukoha kooskõlastamine, Männiaugu Ärina

■ nõustuti majandus- ja joogivee tarbeks puurkaevu rajamisega asukohaga Ärina küla, Männiaugu.

Hanke tulemuste kinnitamine, puidupelletite ostmise

■ tunnistati edukaks Ardor OÜ poolt esitatud pakkumus;
■ otsustati sõlmida Ardor OÜga hankeleping puidupelletite ostmiseks maksumusega 342 €/t käibemaksuga.

Hankekommisjoni moodustamine

■ moodustati hankekommisjon koosseisus: esimees Indrek Kesküla ja liikmed Peeter Rahnik, Ene Preem, Leie Nõmmiste.

Tugiisiku määramine

■ määrati ühele lapsele ja ühele perele tugiisik.

Üldhooldusteenuse kulude hüvitamine

■ määrati üldhooldusel olevale kliendile omaosalus teenuse maksumusest.

Hanke tulemuste kinnitamine, sülearvutid 2023

■ kinnitati hanke „Sülearvutid Väike-Maarja valla asutustele 2023“ edukaks pakkujaks aktsiaselts Kerneli pakkumus maksumusega 15 580 eurot km-ta.

Kasutusloa väljastamine

■ väljastati kasutusloa päike-seelektrijaama kasutamiseks aadressil Ao küla, Teeääre.

Ehitusteavite teavitatuks lugemine

■ otsustati lugeda ehitusteatavite teavitatuks CBM mahuti ja konteineri, tankur 1, tankur 2 ja gaasitrassi rajamiseks aadressil Ebavere küla, Kaarma tankla, Tehase tn 8 ja Tööstuse tn 5.

Korterühistu lõpetamine, Ületee – otsuse eelnõu volikogule

■ otsustati edastada otsuse eelnõu „Korterühistu lõpetamine, Lammasküla Ületee“ volikogule.

Ehitusmääruse muutmine, eelnõu volikogule

■ otsustati edastada määruse eelnõu „Väike-Maarja valla volikogu 25.01.2018 määruse nr 4 „Väike-Maarja valla ehitusmäärus“ muutmine“ volikogule.

Lumetõrje hanke lähtetingimustest

■ otsustati lumetõrjetöid teostatakse kuni õuealani tingimustel: kinnistul on elamu ehitusseadustiku mõistes; elamuse on registreeritud vähemalt ühe isiku alaline elukoht ja sõlmitud on aastaringne jäätmehooldusleping;
■ otsustati, et lumetõrjetöid ei teostata kortermajade esiste teede (v.a tänavad, mille ääres asuvad kortermajad), metsa- ja põllukinnistute ligipääsuteedel (mis ei ole kohalikud teed) ning ettevõtete- ja asutuste sissepääsuteedel.

20.09.2023

Projekti omafinantseeringu garanteerimine, Rakke lasteaia liginullenergiahoone ehitamine – otsuse eelnõu volikogule

■ edastati otsuse eelnõu „Projekti omafinantseeringu garanteerimine, Rakke lasteaia liginullenergiahoone ehitamine“ volikogule.

Raha eraldamine reservfondist, Väike-Maarja hooldekodu vundament

■ eraldati reservfondist 11 982 eurot Väike-Maarja hooldekodu vundamenti isoleerimistööde teostamiseks.

Vallavara võõrandamine enampakkumisel, korteriomandid

■ otsustati müüa avaliku kirjaliku enampakkumise korras oksjonil osta. ee keskkonnas korteriomandid Väike-Maarja alevikus: Pikk tn 6-4, alghinnaga 2900 eurot ja Pikk tn 6-5, alghinnaga 1900 eurot.

Vallavara enampakkumise tulemuse kinnitamine

■ kinnitati korteriomandi Põhja tn 13a-1 Väike-Maarjas enampakkumise võitjaks osta. ee keskkonnas eraisik pakkumine hinnaga 17 900 eurot.

Vallavara võõrandamine

enampakkumisel, Komatsu

■ otsustati müüa avaliku kirjaliku enampakkumise korras osta. ee keskkonnas frontaal-tõstuk Komatsu WA380-3H alghinnaga 18 900 eur.

Sotsiaaltoetuste eraldamine

■ nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksimisega valla eelarve vahenditest viiele taotlejale kokku summas 829 eurot.

Üldhooldusteenuse kulude hüvitamine

■ määrati kahele üldhoolduse kliendile omaosalus hooldekodu kohatasu eest tasumiseks.

Sotsiaalteenuse eest tasumine

■ otsustati tasuda valla eestkostetava loovteraapia teenuse eest kuue tunni ulatuse summas 240 eurot vastavalt esitatud arvetele.

27.09.2023

Kasutusloa väljastamine

■ väljastati kasutusloa Väike-Maarja hooldekodu nõrkvoolusüsteemi (ATS) kasutamiseks.

Ehitusloa väljastamine

■ väljastati ehitusloa: Puurkaevumeistrid OÜle puurkaevu rajamiseks asukohaga Ärina küla, Kase ja vallavalitsusele madalseikuraja rajamiseks Ebavere küla, Tervisespordi.

Vallavara otsustuskorras võõrandamine

■ otsustati müüa otsustuskorras 9910/79290 mõtteline osa Rakke alevikus Simuna tee 12 asuvast kinnistust hinnaga 4900 eurot osauhingule Kettek.

Detailplaneeringu vastuvõtmine

■ võeti vastu Väike-Maarja alevikus Tamme tn 6 ja 8 asuvate katastriüksuste maa-alale koostatud detailplaneering.

Korteriomandi seadmise algatamine

■ algatati korteriomandi seadmine Pandivere külas asuval Sireli katastriüksusel;
■ kinnitati Sireli katastriüksuse maa maksustamishinnaks 550 eurot vastavalt maa maksustamishinna määramise aktile.

Sotsiaaltoetuste eraldamine

■ nõustuti lasteaia toiduraha ja kohatasu kompenseerimisega 2023/2024 õppeaastal, ajavahemikul 01.09.–31.12.2023 üheteistkümneme lapsele;
■ nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksimisega valla eelarve vahenditest viiele taotlejale kokku summas 204,50 eurot.

Puurkaevu asukoha kooskõlastamine

■ nõustuti majandus- ja joogivee tarbeks puurkaevu rajamisega asukohaga Liigvalla küla, Kaevandu.

Hanke tulemuste kinnitamine

■ tunnistati hankes „Ebavere kelgumäe rajamine“ pakkujate Nordic Road OÜ, Warren Teed OÜ, AS Antaates, Infrastar OÜ ja Coron OÜ pakkumused riigihanke alusdokumentidele vastavaks;
■ tunnistati edukaks Warren Teed OÜ pakkumus;
■ otsustati sõlmida Warren Teed OÜga

hankeleping maksumusega 70 140,13 eurot (km-ta).

Huvihariduse ja huvitegevuse toetamine

■ otsustati toetada ühe lapse osalemist 40 euro ulatuses kalendrikuus Rakvere JK Tarvas treeningutel perioodil 01.09.–31.12.2023;
■ otsustati toetada ühe lapse osalemist treeningutel Rakvere spordikoolis 118 euro ulatuses kalendrikuus 2023–2024 õppeaastal.

Ühekordse toetuse eraldamine

■ otsustati eraldada MTÜ Kotli Maja projektile „Vaipa-de restaureerimise töötuba“ ühekordset toetust summas 150 eurot.

Vallavolikogus

28.09.2023

Kohal 15 volikogu liiget. Puudusid Helen Potman, Tarmo Rebane, Kalev Õim ja Alo Põldmaa.

Väike-Maarja valla arengukava ja eelarvestrateegia kinnitamine, II lugemine

■ Otsustati kinnitada valla arengukava 2024–2027 ja eelarvestrateegia 2024–2027.

Projekti omafinantseeringu garanteerimine, Rakke lasteaia liginullenergiahoone ehitamine

■ Riigi tugiteenuste keskuuse kaudu on võimalik kuni 16.10.2023 taotleda toetust meelmest „Kohaliku omavalitsuse üksustele liginullenergiahoonete ehitamine 2023“. Meetme eesmärk on kohaliku omavalitsuse üksuste suure energiakuluga hoonete mahu vähendamine, asendades need liginullenergiahoonega. Vallavalitsus on otsustanud taotleda toetust Rakke lasteaia liginullenergiahoone ehitamiseks. Projekti „Rakke lasteaia liginullenergiahoone ehitamine“ kogumaksumuseks on hetkel arvestatud hinnanguliselt 3 705 616 eurot, millest toetus moodustab 2 445 706 eurot ja omafinantseering 1 259 909 eurot. Investeering uue hoone ehitamiseks on 2 211 990 eurot (1650*1340,60 m²) ja lammutustegevuseks 99 000 eurot. Projekti kogumaksumuse hulka on arvestatud ka arhitektuurikonkursi läbiviimisega seotud kulud summas 29 900 eurot ja eelprojekti koostamisega seotud kulud summas 174 216 eurot. Meetme määruks sätestatud piirangute järgi on Väike-Maarja valla võimalik toetus taotleda kuni 2,64 miljonit eurot. Planeeritava investeeringu suurus on hinnanguline. Investeeringu täpne maksumus selgub pärast hanke läbiviimist.

■ Otsustati garanteerida projekti „Rakke lasteaia liginullenergiahoone ehitamine“ omafinantseering, abikõlblike ja projekti võimaliku kallinemisega

seotud kulude katmine ning finantsjuhtimise seadus §-s 341 sätestatud nõuetest kinnipidamine.

Ehitusmääruse muutmine

■ KOKS § 22 lg 2 kohaselt õigusaktiga kohaliku omavalitsuse või kohaliku omavalitsuse organi pädevusse antud küsimused otsustab omavalitsuse nimel volikogu, kes võib nende küsimuste lahendamise volitada valla- või linnavalitsusele. Arvestades seda, et valla ehitusmäärusel ei ole enam sellist sisu nagu enne ehitusseadustiku kehtestamist (ehituselised küsimused on reguleeritud ehitusseadustikuga), siis valdavalt on kohalike omavalitsuste volikogud volitanud ehitusseadustikust tulenevate ülesannete täitmise valla- või linnavalitsusele.
■ Otsustati kehtestada Väike-Maarja valla ehitusmääruse muutmise määrus.

Korterühistu lõpetamine, Lammasküla Ületee

■ Lammaskülas asunud korterelamu on lammutatud, kuid menetluse lõpetamiseks tuleb riigi poolt registrisse kantud korterühistu likvideerida ja korteriomandid kinnistusraamatust kustutada.
■ Otsustati lõpetada korteriomandite eriomandid ja Väike-Maarja vallas Lammaskülas Ületee korterühistu.

Hariduskomisjoni koosseisu muutmine

■ Väike-Maarja vallavolikogu 22.11.2021 otsusega nr 2 „Väike-Maarja vallavolikogu alaliste komisjonide moodustamine“ on hariduse- ja noorsootöölaste küsimustega tegelemiseks moodustatud seitsme- kuni üheksaliikmeline hariduskomisjon. Hariduskomisjoni koosseisu kuulub üheksa liiget. Hariduskomisjoni liige Vallo Taar on esitanud avalduse komisjoni koosseisust väljaarvamise kohta. Komisjoni esimees Tanel Kümnik on teinud ettepaneku nimetada hariduskomisjoni liikmeks Väike-Maarja muusikakooli direktori Taavi Taari.
■ Otsustati vabastada Vallo Taar hariduskomisjoni liikme kohustustest ja kinnitati Taavi Taar hariduskomisjoni liikmeks.

Vallavalitsuse liikmete kinnitamine

■ Valitsuse liikmed Deili Matson ja Mairi Uiboed on esitanud avaldused valitsuse liikme kohalt tagasiastumiseks. Vallavanem Indrek Kesküla tegi ettepaneku kinnitada vallavalitsuse liikmeteks rahandusosakonna juhataja Merili Veelmaa ning haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Anneli Tell.
■ Otsustati kinnitada vallavalitsuse liikmeteks Merili Veelmaa ja Anneli Tell.

MARIS KÕRGMÄE
VALLASEKRETÄR

Relvakonflikti korral tuleks vältida kokkupuudet vaenlase sõduritega. FOTOD: Kristel Kitsing

MTÜ PAIK korraldas kogukondliku turvalisuse suurendamiseks koolituse

MTÜ PAIK eestvedamisel toimus Pärnus neli päeva vältav koolitus, kuhu olid kaasatud piirkonna kogukondliku turvalisuse osapooled ja huvilised.

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

Mittetulundusühingu PAIK tegevjuht Tõnu Kiviloo märkis, et idee kui selline oli tingitud meie geograafilisest asukohast ja ebastabiilsusest üleüldisest poliitilisest olukorrast. Kogukonna teemadega on tegeletud „Arukad külad“ sildi all läbi mitmete projektide ning nüüd toimetavad osad piirkonnad omal käel iseseisvalt edasi.

„Pärnu seminaride tulemusena on eeldus, et kogukonnad ja piirkonnad suudavad iseseisvalt kriisilukordades esmatasandil hakkama saada ning et ei oleks vaja esimese asjana hakata otsima vallavanema telefoninumbrist. Olgu selleks torm, pikemaajalisem elektrikatkestus, lumeuputus või midagi hullemat,“ selgitas Kiviloo.

„Kuna kõikidest piirkondadest olid asjaosalised kaasatud, on meie (PAIK) eeldus, et saadud teadmisi antakse kogukondades edasi ja kirjutatakse vastav peatükk ka oma arengustrateegiasse. Kui palju meie abi veel vaja läheb, seda otsustavad kogukonnad ise.“

Väike-Maarja vallavalitsuse keskkonna- ja hankespetsia-

Tuleohutust tõstab esmaste tulekustutusvahendite olemasolu ja nende kasutamise oskus.

listi Leie Nõmmiste sõnul olid koolituspäevad väga huvitavad ja silmi avardavad. „Kuna sõjalise meditsiini (TCCC) teema pakub mulle huvi, siis väga eluliste näidetega ja huvitava koolituspäeva tegi meile Pärnu haiglas õena töötav Kajar Soosaar,“ rääkis Nõmmiste.

Koolitusel said osalejad teada, kuidas sõjaajal või relvakonflikti korral käituda ja kannatanule esmaabi anda. „Laskema, mis põhjustab enamasti suure välise verejooksu, sellisel puhul on esmaseks abivahendiks žgutt. Õppisime kuidas žgutti õigesti ja kiiresti kasutada,“ kommenteeris vabatahtlikuna Naiskodukaitstes esmaabi õptav Leie.

„Muuhulgas harjutasime kuulivaava tamponeerimist ja kannatanul õhkrinna tuvastamist ning ventiili paigaldamist.“ Kõik õppepäevad olid Leie hinnangul praktilised ning andsid juurde uusi teadmisi päästetöö valdkonnas, aga ka näpunäiteid, kuidas käituda ja tegutseda relvakonflikti korral ning oskuse, kuidas varjendit ehitada. „Samuti saime tutvuda erinevate relvadega ning harjutada laskmist,“ sedastas Leie ja tänas MTÜd PAIK huvitava ja praktilise koolituse eest.

Vaimse tervise probleemid on Eesti rahvastikus laialt levinud. FOTO: Freepik

Vaimse tervise veebinõustamine aitab saada oma elu parimaks eksperdiks

On tavaks saanud, et oktoobris tähistatakse rahvusvahelist vaimse tervise kuud, mille eesmärk on pöörata tähelepanu emotsionaalse tasakaalu hoidmisele ning erinevatele abivõimalustele. Üheks selliseks on vaimse tervise veebinõustamine.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Vaimse tervise probleemid on Eesti rahvastikus laialt levinud. Igal viiendal Eesti inimesel on ärevushäire risk ning enam kui veerandil (28%) depressiooni risk. Vaimse tervise probleemide laialdast levikut kinnitab ka sotsiaalkindlustusameti tugiliinidele tehtud pöördumiste statistika. Ainuüksi selle aasta septembrikuu seisuga on sotsiaalkindlustusameti ohvriabi kriisitelefoni 116 006 ning emotsionaalse toe ja hingehoiu telefonile 116 123 tulnud enam kui 10 600 pöördumist, millest omakorda üle poolte (52%) olid seotud vaimse tervise ning sellest tingitud muredega.

Enamik inimestest jõuab oma elus mõnda hetke, millest väljapääs tundub ääretult keeruline või koguni võimatu. On see ülekoormus, pere- või suhetprobleemid, lähedase kaotus või üksildustunne – elu pole alati ei lihtne ega sirgelt kulgev. On hetki, mil eesmärk ja eesmärgid tunduvad täiesti puudu olevat. Sageli kaasneb sellega suur ärevus, unetus või muud ebameeldivad kehalised aistingud, mis väljenduvad püsivas kehvases enesetundes. Oma negatiivseid mõtteid keerutades võib inimene end päris süga-

vasse auku mõelda, kuid õnneks ei ole see olukord lootusetu.

Tugi on olemas

Lisaks eelmainitud ohvriabi kriisitelefoni 116006 ning emotsionaalse toe ja hingehoiu telefonile 116123 pakub sotsiaalkindlustusamet tasuta vaimse tervise veebinõustamist kõigile, kelle elus on tekkinud pingeid ja raskusi ning kes tunnevad vajadust nendest kellegagi rääkida. Veebinõustamisele saab registreeruda veebilehel <https://www.palunabi.ee/et/emotsionaalne-tugi>.

Tuult vanasõna „Kaks pead on ikka kaks pead“ iseloomustab vaimse tervise nõustamist kõige paremini, sest vahel ei piisa ühest peast, et raskusi seljataha jätta.

Nõustaja abiga saab:

- võtta aega oma murede arutamiseks neutraalselt ja hinnanguvabalt – nõustaja ei anna hinnangut sinu elule ja valikutele.
- uurida oma mõtteid ja emotsioone ning nende võimalikke põhjuseid. Oma peas keerlevaid mõtteid ümber sõnastada ja mõne teise nurga alt vaadelda.
- meenutada oma toimetulekuoskusi ja harjutada juurde uusi. Kui meil pole tervislikke toimetulekuoskusi raskete ae-

gade läbimiseks, võib juhtuda, et pöördume ebatervislike lahenduste poole, mis kokkuvõttes võivad probleeme juurde tekitada. Küll on aga igaühel meist omad positiivsed nipid, mis toimetulekut elu käigus toetanud on.

■ välja selgitada parim võimalik viis, kuidas oma probleemiga edasi minna. Nõustaja aitab välja selgitada, kas inimene vajab sekkumist mõne erialaspetsialisti poolt ning koos leitakse võimalused sinna pöördumiseks.

Sotsiaalkindlustusameti vaimse tervise veebinõustamist pakuvad nii koosseisulised nõustajad, kes kõik on psühholoogi ettevalmistusega ning vabatahtlikud nõustajad, kes on superviseeritud praktikant sooritavad psühhoteraapid, kliinilised psühholoogid või terapeudid. Nad kuulavad ja vajadusel suunavad inimese sobiva spetsialisti nõustamisele, näiteks psühholoogi, hingehoidja, pereterapeudi, psühhiaatri, pearearsti juurde. Nõustaja ei ütle inimesele, mida ta oma eluga tegema peab, sest oma elu ekspert on igaüks ise, küll aga on ta kaasteeline võimalike lahenduste leidmisel ning pakub tuge oma elu parimaks eksperdiks saamisel.

Valla ajaleht otsib uut lennukat nime

Väike-Maarja vallavalitsus kuulutab välja nimekonkursi ja kutsub üles kuni 31. oktoobrini ettepanekuid esitama.

„Oleme andnud lehele modernsema väljanägemise ja värskest vajab ka nimi, sest see pole sisuga kooskõlas – see pole pelgalt infoleht,“ sõnas Väike-Maarja vallavalitsuse meediaspetsialist ja lehe toimetaja Kristel Kitsing.

Ta lubas, et ajaleht jääb väärrikalt lugejaid edasi teenima ning ka edaspidi saab trükiväljaandest lugeda kodukandi uudiseid, näha palju tuttavaid nägusid ja see jääb kandma rolli kohaliku identiteedi kujundajana. „Lihtsalt nimi ei peegelda enam sisu,“ arvas ta.

Meediaspetsialisti sõnul vajab leht nime, mis iseloomustab valda, kõlab säravalt,

Leht hakkab uue nime all ilmuma juba järgmisel aastal. FOTO: Kristel Kitsing

inspireerivalt, värskest ja lennukalt ning on suupärane ja lühike. „Usun, et kaasates kogukonda, saame kokku palju

lennukaid ideevälgatusi,“ oli ta lootusrikas.

Oma nimepakkumise saab esitada kuni 31. oktoobrini valla kodulehel oleva vormi kaudu või saata kristel.kitsing@v-maarja.ee. Juurde tuleks lisada ka oma nimi ja kontaktandmed.

Väike-Maarja valla häälekandja uus nimi kuulutatakse välja valla aastapäeval ja nimekonkursi võitjat tunnustatakse toredate üllatuskingiga. Otsustusprotsessis saavad sõna sekka öelda lehe kolleegiumi ja vallavalitsuse liikmed. Uue nime all hakatakse lehte välja andma järgmisel aastal.

Väike-Maarja tervisekeskus väärtustab vaimset tervist

Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ on üks 126st, mis pälvis tänavu Peaasi.ee poolt esmakordselt välja antava vaimset tervist väärtustava organisatsiooni märgise.

See tunnustus näitab, et selle pälvinud organisatsioon hindab oma töötajate vaimset heaolu ning teeb teadlikke samme selleks, et inimeste tervis oleks hoitud.

Väike-Maarja tervisekeskus. FOTO: Kristel Kitsing

Peaasi.ee annab märgiseid välja kolmel tasemel, kuld-, hõbe- ja pronkstase, mis näitab

organisatsioonis vaimse tervise teadlikult tegelemise taset.

Lilian Rikkeni hoidised valmivad koduköögis ning on LR Business OÜ nime all müügil ka Väike-Maarja taluturul. FOTO: Kristel Kitsing

Raamatupidajast hoidisemeister paneb head maitseid purki

Sügis on hea aeg hoidiste tegemiseks, aga millest ja kuidas teha? Väike-Maarja hoidisemeister Lilian Rikken on seda tarkust omandanud vanaemalt ja siis ise aastaid õppinud, eri retsepte katsetanud ning lõpuks hinnatud tegijaks saanud.

KRISTEL KITSING TOIMETAJA

Kust või kellelt sina seda tarkust omandanud oled?

Lapsena nõukaajal kui poest suurt midagi saada ei olnud, tegi minu vanaema ikka talvevarusid. Keetis moosi, mahla, soolas ja hapendas seeni. Ega mind tol ajal ei huvitanud need oskused ja meid lapsena ei sunnitud ka.

Ma ei osanud abielludes süüagi teha, vanaema tegi meile kõik ette ja taha ära. Vajadus ja huvi tekkisid alles siis kui omal lapsel sündisid.

Mingil hetkel muutus aias juurikate kasvatamine, neist toidu tegemine ja hoidistamine hobiks – siiani saab otsida uusi maitseid, arutleda näiteks oma õega,

et mida veel sellest või teisest köögiviljast teha või palju soola, suhkrut või äädikat lisada. Pidev maitsete otsimine ja väljamõtlemine – see on nii põnev!

Mul on kodus palju kokaraamatuid, vahel võtan õhtul voodisse minnes kaasa ja loen nagu romaani algusest lõpuni läbi.

Köögiviljadest, puuviljadest või metsaandidest saab tänapäeval teha piiramatul hulgal asju. Mis tooted sinu koduköögis valmivad?

Igasugused: soolased, magusad, mahlad, siirupid, supipõhjad jne. On hoidiseid, mida teen traditsiooniliselt, näiteks Toome salat, marineeritud kurgid, marineeritud kukeseened.

Mõned hoidised on Väike-

Maarja taluturul hittideks muutunud, näiteks suvikõrvitsa-salat karriga, ungaripärane letšõ, röstpaprikast ja tsillist moos, särtsukurk – neid tuleb muudkui juurde teha. Seeni ei jõua taluturule nii palju korjata ja sisse teha kui ostetakse.

Kahjuks on osa hoidiseid hooajalisi. Kui otsa saavad, siis tuleb uut aastat ja uut saaki oodata. Näiteks ungaripärast letšõd ma talvel ei tee, sest kohalikult tootjal maitsevat eestimaist tomatit pole enam saada. Samuti koduaias kasvanud suvikõrvitsat ja väikest krõmpsuvat värsket kurki. Eks siis teen hoidiseid peedist ja kõrvitsast.

Täna on poest ju pea kõike saada ning igauks vanaaegseid hoidiseid või moose ei tahagi. Ometi kaovad Sinu tooted kohaliku taluturu riulilt nagu niuhti. Huvitav paradoks. Kuidas kommenteerid?

Paradoks jah. Käsitööna väikeses koduköögis tehku on hinnalt küll kallim, aga ilmselt huvitab inimesi väiksem suhkruisaldus, säilitusainete puudumine ning puhas, kemikaalidevaba tooraine. Tarbijad on väga teadlikud ja valivad tervislikumat toitu oma lauale.

Mulle tundub, et sa oled osanud hoidistest teha meistriteosed, milles endisaegsed tarkused on ühendatud tänapäeva maitsete ja soovidega. Aga millised on trendid ja inimeste eelistused?

Trendidest ma ei tea, aga ilmselt otsitakse põnevaid maitseelamusid. Nagu ka juba eelnevalt märkisin, siis oluline on puhas ja tervislik toit.

Millised tooted sulle endale oma sortimendist meeldivad ja miks või millised pere lemmikud on?

Mulle ja mu mehele maitseb väga suvikõrvitsasalat karriga – mõnus magusa, soolase, hapu ja värtsi kooslus. Laste lemmik on aroonia-kirsi siirup. Laste maitseid on nii erinevad: tütreid ei taha paprikat ja sibulat, poeg sööb õnneks kõike. Eriti maitsevad talle värtsikad hoidised ja toidud.

Kõige tähtsam on muidugi hoidise hea maitse, aga neid on ju hea jõulude ajal ka kingituseks viia. Palju etikettidele või väljanägemisele tähelepanu pöörad?

Väljanägemine on väga oluline.

Olen nüüdseks oma etiketid välja töötanud. Lihtsam ka kui paberist välja lõigata ja liimpulgaga peale kleepida. Magaziinist saab osta ilusaid ja igas suuruses purke, pudeleid ja kaasi.

On sul ka mingeid salanippe teiste hoidistajatele jagada?

Nippe otseselt ei ole jagada. See, mis kellegi jaoks oleks nipp, on minu jaoks nii harjumuspärane ilmselt. Pean ülioluliseks käte, köögi ja nõude puhtust ning steriliseerimist.

Igale soolasele toidule/hoidisele lisan alati suhkrut (kui seda ka retseptis ette antud ei ole) ja igale magusale hoidisele/toidule lisan alati näpuotsatäie soola. Vahel isegi õige pisut tsillihelbeid – näiteks aedmaasikamoosile.

Ja laskem fantaasiat lennata, katsetage, improviseerige!

Sinu tooted kannavad Põhja-Eesti kohaliku toidu märgist. Miks seda taotlesid või miks see sulle kui ettevõtjale oluline on?

Põhja-Eesti toiduvõrgustik tegeleb kohaliku toidu propageerimisega, koolituste, toiduteemaliste koostööprojektidega. Olen täiesti nõus toidumärgise missiooniga: kohaliku toidu pärandi väärtustamine, taaselustamine, arendamine ja tutvustamine; kohaliku toidu ressursside kestlik kasutamine; kaasav, liitev ja arenev tegutsemine võrgustikuna; tervisliku toitumise toetamine; kohaliku toidu võrgustiku liikmete ja klientide informeerimine ja nõustamine.

Ja mis siin siis ikka pikalt mõelda oligi. Olen tänu toidumärgise kandmisele käinud väga huvitaval koolitustel ja põnevatel külaskäikudel.

Saan aru, et parimad retseptid ja soovitusel on plaanis koguda ka Väike-Maarja põllumeeste seltsi retseptivihikusse. Räägi sellest ka veidi, mis plaan sellega on, mis retseptid sinna koondate ning kuna välja annate?

Selline plaan on jah. Kui hästi läheb, saame selle jõuludeks valmis. Vihikusse kogume põllumeeste seltsi liikmete retsepte, nii vanu kui uusi. Selliseid, mis on mõnel hoidiste konkursil äärmäkimist leidnud või on mingi lugu rääkida.

Seenekorjamise ABC: mida seenel käies tähele panna?

Seenehooaeg on täie hooga lahti läinud ning eestlased jooksevad võidu, kelle korvi kuhjub rohkem seeni, aga sagenevad ka kõned mürgistusteabekeskuse infoliinile 16662.

MARE ODER MÜRGISTUSTEABEKESKUSE JUHT

Kuna sel aastal on sadanud rohkelt vihma, on tänava eriti hea seeneaasta. Tavapäratult palju on sel aastal ka seene-mürgistuse juhtumeid.

Mida silmas pidada, et seenelkäik mööduks ohutult ja pannile jõuaks söödavad seened?

- Kõige olulisem. Kui sa pole kindel, mis seenega tegemist on, siis tasub ta metsa jätta. Seenebingot mängides võib seenelkäik lõppeda mürgistusega.
- Kuigi seenemets võib olla tuttav, siis ära unusta, et erinevatel aastaaegadel ja kohtades kasvavad erinevad seened. Ka tuttavas seenemetsas võivad olla mürgiseened. Ära kaota ohutunnet!
- Puhasta ja söö seenetoit ära samal päeval. Ülessoojendatud seenetoit ärritab seedetrakti.
- Seeneraamatud, seenefoorumid ja pildiotsing ei anna sajaprotsendilist kindlust, et tegemist on söögiseene. Mitmed söögi- ja mürgiseened (eriti valged seened) näevad väga sarnased välja. Kui kahtled – ära korja!
- Metsas ei tasu seeni degusteerida. Kui seent hammustada ja maitse pole halb, siis see ei tähenda veel, et tegemist on söögiseene.
- Lastega metsas käies ole eriti tähelepanelik, et laps ei pistaks suhu toorest seent või tundmatut marja. Väikelapsed ei suuda seeni seedida ning seeneroos söömine lõpeb oksendamisega.
- Kodu, suvila või maakodu ravimikapis võiks kiireks reageerimiseks alati käepärast olla 200 tabletti aktiivsütt, mida vajaduse korral esmaabiks sisse võtta. Kas ja kuidas aktiivsütt võtta ning millal pöörduda haiglasse, saad teada infoliinil 16662 vastavalt öde-konsultandilt, kes on abivajajate jaoks olemas ööpäev läbi.

Mida teha, kui kahtlustad seenemürgistust?

- Enamjaolt on seenemürgistuse sümptomiteks iiveldus, oksendamine, kõhuvalu ning kõhulahtisus.
- Mürgistuse või selle kahtluse korral helista ööpäev läbi avatud mürgistusinfoliinile 16662, nimeta sissesöödud seeneliik ning kirjelda enda sümptomeid.
- Kui sümptomid ilmnevad 15 minuti kuni kolme tunni jooksul pärast allaneelamist, on tavaliselt söödud seent, mis ärritab seedetrakti, kuid ei põhjusta eluohtlikku mürgistust.
- Kui seedetrakti sümptomid avalduvad viibega (kuus ja enam tundi pärast söömist), tuleb kahtlustada mürgistust eluohtlike seentega.
- Võta aktiivsütt õiges annuses ning võimalikult kiiresti. Kaks või kümme tabletti seenemürgistuse korral ei aita. Täiskasvanu maksimaalne annus on 50 grammi ehk 250 milligrammide söetablette peab täiskasvanu sisse võtma 200 tk. Laste puhul oleneb annus nende kehakaalust. Aktiivsüsi on ravim nagu iga teinegi, mistõttu tuleb teada, millal ja kui palju seda sisse võtta. Kiiret ja asjatundlikku nõu saab mürgistusinfoliinil 16662 vastavalt öde-konsultandilt.

FOTO: Annie Spratt unsplash.com

Pirnimarmelaad kardemoni ja kreeka pähklitega

Võib teha ka õuntega. Sobib hästi juustude juurde.

Koostis

1 kg pirne või õunu, 1 suure sidruni mahl (soovi korral ka riivitud koor), 2 kaneelikoort, 2 tl kardemoni, 5 dl moosisuhkrut, 10–15 kreeka pähklit, näpuotsatäis soola

Valmistamine

- Koori ja puhasta pirnid või õunad ning lõika kuubikuteks. Pane kastrulisse koos sidrunist pressitud mahla, kardemoni ja kaneelikoortega. Keeda vaikselt tulel kaane all 20 minutit.
- Lisa moosisuhkur ja kuumuta segades kuni see on sulanud.
- Lase uuesti keema ja keeda ilma kaaneta kõrgel kuumusel umbes kümme minutit.
- Tee marmelaadiproov. Võta potist tilgake moosi ja vaata, kas see tardub taldrikul. Kui ei, keeda pisut veel.
- Sega hulka jämedalt hakitud pähklid ning soovi korral ka riivitud sidrunikoort. Keeda veel viis minutit.
- Lase keedisel 15 minutit jahtuda, sega aeg-ajalt. Tõsta kuumadesse purkidesse ja sulge õhukindlalt. Säilita jahedas.

Aasta õpitegu on sari suurkujudest

3. oktoobril tunnustasid Lääne-Viru omavalitsuste liit ja ETKA Andras Lasila mõisakoolis Lääne-Virumaa täiskasvanud õppija nädala tänuüritusel tänavusi nomine ja laureaate ning jagasid eripreemiaid.

Õpiteo konkursiga tunnustatakse kogukonna-liikmeid, tänu kellele saavad täiskasvanud uusi oskusi, teadmisi ning õpikogemusi.

Lääne-Virumaa aasta õpitegu 2023 on MTÜ Südameasi ürituste sari „Kodukandi suurkujud“, mis toimub Ada Väadi eestvedamisel Rakke raamatukogus.

Sari sai alguse aastal 2021 ja selle teemaks on meie piirkonnas sündinud või tegutsenud inimesed, kes on mõjutanud Eesti ajalugu: näit Baer, Faehmann, Kukk, Luts, Kaddak jne. Toimunud on temaatilised teeõhtud, õppereisid kodukandi suurkujudega seotud paikadesse (Kiltsi loss, Lutsu majamuuseum, Baeri maja, Vilde ja Liivi majamuuseum jm). Külal on käinud ka nn tänapäeva suurkujud Rita Rätsepp, Margo Mitt jt.

Detsembris avati Rakke raamatukogus näitus kodukandi suurkujudest. 1. juunil toimus retk „Kodukandi suurkujud Rakke piirkonnas“, külastati kõiki piirkonna mälestuskive ning peeti piknik Käruseltsimajas.

Rakke raamatukogu juhataja Kadi Keär märkis, et õppida on alati tore, aga üheskoos õppida

Ada Väät. FOTO: Kadi Keär

on veel toredam. Suur rõõm, et nii paljud inimesed on leidnud tee raamatukokku, sest ainult koos tegutsedes on võimalik midagi ära teha.

Tegevus jätkub – avastamist on terves Pandivere piirkonnas. Ees ootavad uued teadmised, uued teeõhtud, õppekäigud ja muuseumid.

Austati väarikaid abielupaare

8. septembril toimus Rakvere Kolmainu kirikus järjekordne väarikate abielupaaride austamisüritus, mille korraldasid VIROL ja kristlikud kogudused.

Vastuvõtule kutsuti Virumaa abielupaarid, kellel on käesoleval aastal täitunud või täitumas 50, 55, 60, 65 või veel suuremgi abieluastate arv.

Väike-Maarja vallast osalesid vastuvõtul Eevi ja Kalev Ennus, kes on viiekümne viie aasta kestel abieluväärtust hoidnud. Samuti Eha ja Väino Stoltzen, kes tähistavad kuldpulma.

Eevi ja Kalev Ennus. FOTOD: Kristel Kitsing

Eha ja Väino Stoltzen.

Vallo Taari elutöö leidis märkamist

Vallo Taari aastatepikkune panus Eesti haridusse on pälvinud laiema avalikkuse kõrge hinnangu ja ta oli üks haridustöötaja riikliku elutööpreemia kandidaat.

Vallo Taari panus kogukonna, maakonna ja üleriigilise muusikategevusse, kultuuri- ja haridusellu on märkimisväärne ja aegumatu. Entusiastliku muusikahinge ja loomingu isiksuse näol on tegemist kultuuriõhustiku loojaga, kogukonna muusikaelus algataja ja hoidjaga.

Ta on asutanud ja tulemuslikult juhendanud 1982. aastal Väike-Maarjasse tööle asumisest alates erinevaid muusikakollektiive ning korraldanud suurejoonelisi meeldivaid elamusipakkuvaid muusikasündmusi.

Vallo Taar taastas 1995. aastal puhkpillimuusika traditsiooni ja taasasutas Väike-Maarja pasunakoori, millest on aastatega kasvanud esinduslik muusikakollektiiv mängimaks Väike-Maarja valla ja üleeestilistel sündmustel.

Väike-Maarja muusikakoo-

Vallo Taar. FOTO: Kristel Kitsing

li arengule ja kasvamisele igas võimalikus tahus on aluse pannud Vallo Taari väsimatu tegutsimine, olles üks kooli asutajaliige, eestvedaja, käivitaja ning koolijuht kuni käesoleva aasta kevadeni.

Muusikakoolil, mis alustas oma tegevust 1996. a. 1. septembril 50 õpilase ja kuue õpetajaga, on tänaseks lisandunud kaks filiaali – Simunas ja Rakkes ning õpilaste ja õpetajate arv on samuti tunduvalt kasvanud.

Vallo õpilastel on head tulemused konkurssidel juba algusaastatatest peale.

Vallo puhul on kõik ühes – muusik, dirigent, õpetaja – see koostöö toetab ja täiendab üksteist ning on olulised hea tulemuse saavutamiseks.

Vallo on kuulunud ka Eesti puhkpillimuusika ühingu juhatuse aastatel 2019–2022, olles seal repertuaari toimekonnas. Ta on ka Eesti dirigentide akadeemia puhkpilliorkestri liige.

Aasta põhikooliõpetaja Lääne-Virumaal on Anneli Kütt

6. oktoobril tunnustas Lääne-Viru omavalitsuste liit (VIROL) maakonna haridus-inimesi ning kuulutas väljas 2023 Lääne-Virumaa aasta õpetajad ning teised haridusvaldkonna tunnustused. Aasta põhikooli aineõpetaja on Anneli Kütt Väike-Maarja gümnaasiumist.

Anneli õpetab Väike-Maarja gümnaasiumis ettevõtlust ja karjääriõpetust. Ta oskab suurepäraselt eesmärke püstitada ja kõik õpilased aktiivselt õppesse kaasata. Innustuse määraks saab pida asjaolu, et ta on nõutuim loov- ja uurimistöde juhendaja. Igal õa-l on tal mitmeid mini- ja õpilasfirmasid, kes saavad praktilise ettevõtluse kogemuse. Karjääriõpetuse tunnis keskendub õpetaja enastjuhtiva õppija kujundamisele, rakendades mentorluse võtteid. Sügisel korraldas Anneli ettevõtlusnädala, tuues tundidesse ettevõtjaid.

Anneli on seisukohal, et koolis on keskel kohal õppija toetamine ning ta püüab alati leida erinevaid lahendusi. Juhendamisel on ta pigem mentoriks, oskab suunata ja toetada justkui

Anneli Kütt. Foto: Kristel Kitsing

märkamatul. Ta loob keskkonna, kus õpilased tajuvad edu- elamust, pingutus jääb sageli protsessi nauditavaks osaks. Ta on toetanud õpilasi väljakutseid pakkuvate loov- ja uurimistöde juhendamisel. Tema õpilased osalevad „Tööle kaasa“ projektis ning käiakse kogukonna ettevõtetes. 2022. a tunnustati tema juhendatud õpilasfirma maakonna parimaks.

Anneli peab oluliseks, et koolis tegeletakse lisaks õpetamisele kasvatamisega, mis tänapäeva muutunud õpikaitusega on osa üldpädevuste kujundamisest.

2022. a liitus Anneli õpetajate rahatarkuse mentorklubi-

ga, lisaks valiti ta Lääne-Virumaa parimaks õpilasfirmade juhendajaks.

Tema eestvedamisel on toimunud jõululaadad, kus koostööpartneriteks on vanemad, valla koolid ja ka kooli pidaja, kes tähistab koos kooli jõululaadaga oma aastapäeva. Lisaks toimuvad arvukad kohvikud, kus õpilased koguvad raha nii heategevuseks kui ka teatrikülastusteks. Kevaditi korraldab ta taimelaata. Sügisel käivitas aga koolis rahatarkuse klubi. Märkimisväärseks kujunes tema korraldatud Lääne-Virumaa rahatarkuse konverents, mis osutus menukaks ja rohkearviliseks.

Peeter Pälli nimetamise istutamine keeletammikusse. FOTO: Kristel Kitsing

Keeletammikus sirgub nüüd ka Peeter Pälli nimipuu

22. septembril tähistati Väike-Maarjas 35. korda Wiedemanni keelepäeva, mis tänava keskendus isiku- ja kohanimedele. Keeletammik täienes aga keeleteadlase ja nimeuurija, eesti keele instituudi juhtivkeelekorraldaja Peeter Pälli nimipuu.

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

Haridus- ja teadusministeeriumi keelepoliitika osakonna juhataja Andero Adamson märkis keelepäeva avades, et Ferdinand Johann Wiedemanni üle 150 aasta tagasi alustatud töö jätkub ka tänapäeval. „Me arutleme selle üle, milline peaks keel olema, kuidas keelt arendada ja kasutada ning milline võiks meie keel olla tulevikus,“ ütles Adamson.

„Samas seisame silmitsi mitmete väljakutsetega, nagu eesti keele staatuse ühiskonnas, eesti keele elujõulisus digitaalses ruumis ning eestikeelsele haridusele üleminek aastaks 2030. Neile väljakutsetele lahenduste otsimisele on oma eluaegse tööga andnud panuse ka Wiedemanni keeleahinna laureaadid ning kõik igapäevaselt eesti keele uurimise, arendamise, õpetamise ja populariseerimisega tegelevad inimesed.“

Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla sõnas, et tänavune keeleahinna laureaat Peeter Päll on väga tuntud kohanimede uurijana. „Kas

me siin Väike-Maarjas elame väga verisel alal või on see tüüpiline, et 64 külast koguni 11 on vere-lõpulisel: Aavere, Ebavere, Imukvere, Kaavere, Koluvere, Pandivere, Pikevere, Pudivere, Räätsvere, Villakvere ja Võivere,“ loetles Kesküla ning lootis keelepäeval Peeter Pällilt saada vastused, kas meie külanimedele veidi huumoriga lähenedes verejanu ei olegi Eestis nii erakordne.

Kesküla rõhutas, et tänu Ferdinand Johann Wiedemanni keeleahinnale me väärtustame eesti keelt ning emakeele parimaid hoidjaid, uurijaid, arendajaid. „Wiedemanni keeleahind on kui eesti keele hoidjale elutööauhind. See auhind on kasvanud siit Väike-Maarjast üle-eestiliseks ning tean, et selle hoidmine on tänases muutvas maailmas ülioluline, sest läbi ühise keele saame tunda ennast kokku kuuluvana, kuuluvana ühe rahva hulka.“

Jüri Valge aga meenutas Wiedemanni keeleahinna ajalugu. Loe pikemalt siit, kuidas kõõgijutust kasvas auhind üleriigiliseks keelesündmuseks <https://www.emaakeeleselts.ee/koik-teated/wiedemanni-keeleahhind-35>.

emakeeleselts.ee/koik-teated/wiedemanni-keeleahhind-35.

Keeleahinna tänavune laureaat Peeter Päll esines ettekandega „Wiedemann ja kohanimed“, milles tõi esile keelemehe nimeleide. Seminariosa lõppes laureadi, esinejate ja õpilaste vestlusringiga, mida juhtis kaks aastat tagasi Wiedemanni keeleahinna pälvinud Jüri Viikberg.

Seminarile järgnes Peeter Pälli nimetamise istutamine keeletammikusse. Et tammepuu, mille panid mulda Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla ja Peeter Päll, ikka ilusasti kasvama läheks, laulis sellele kasvamisloitsu Väike-Maarja mudilaskoor Ly Ipsbergi juhtimisel.

Wiedemanni keeleahinda on välja antud 35 aastat. Emakeeleahinna mõtte viis 1989. aastal ellu Väike-Maarja mees Jüri Sild. 2004. aastast antakse auhinda välja riikliku autasuna.

Keelepäeva korraldasid emakeele selts, haridus- ja teadusministeerium, Väike-Maarja vallavalitsus, Väike-Maarja gümnaasium ja Väike-Maarja seltsimaja.

Gümnasistid lahkasid Wiedemanni

11. klassi õpilane Kati-Ly Randviir pidas Wiedemanni keelepäeval ettekande, milles andis ülevaate, kui palju teavad gümnaasiumi õpilased F. J. Wiedemannist ning mida teadlikkuse tõstmiseks kohalikus gümnaasiumis tehakse.

HEILI TAMMUS
VÄIKE-MAARJA GÜMNAASIUM

Gümnasistid, kes küll on saanud 10. klassis matriklid pidulikult kätte just keeletammikus, teadsid eelnevalt Wiedemannist ja keeleahinnast pigem vähe. Kati-Ly Randviir: „Õpilased olid vaid kuulnud Wiedemanni nime ja teadsid, et auhinnaga kaasneb puu istutamine tammikusse.“

Kes istutavad keeletammikusse puud?

Ettekandes tutvustas Kati-Ly kuulajatele Väike-Maarja gümnaasiumi 10. klassis eesti keele kursusel „Keel ja ühiskond“ toimunud tegevusi, mis olid seotud Wiedemanni keeleahinnaga: tutvuti laureaatidega, uuriti murdesõnu, kohanimedid ning tänavuse laureadi Peeter Pälli tegevust laiemalt.

Kati-Ly eesti keele õpetaja ja ettekande juhendaja Hannamari Soidla sõnul on „Keel ja ühiskond“ kursuse üheks õpitulemuseks see, et õpilane mõistab ja oskab analüüsida keele rolli ja tähendust ühiskonnas, seega oli õppeülesandeid väga hästi võimalik lõimida Wiedemanni keeleahinnaga laiemalt. Fookuses olid tänavuse laureadi Peeter Pälli peamine uurimisvaldkond kohanimede uurimisel ja 2021. a laureadi Jüri Viikbergi pühendumine eesti murretele.

Auhinnasaajate tutvumiseks külastati keeletammikut, kus pandi laureaadid kronoloogilise järjestusse. Õpilased koostasid oma valitud laureadi kohta teda tutvustava minutiloengu.

Mahukaim osa kursusest oli lühiajalise koostamise murdesõnade teadlikkuse kohta. Viidi läbi küsitlus, mille tulemusi analüüsiti. Seejuures kasutati kõigi jaoks esmakordselt „Eesti murrete sõnaraamatut“ ja saadi teadlikumaks kohamurretest.

Curriculum Vitae Peeter Pällile

Tulenevalt tänavuse laureadi Peeter Pälli uurimisvaldkonnast, tegelesid 10. klassi õpilased kohanimede uurimisega „Eesti kohanimeraamatu“ abil. „See ülesanne meeldis minu klassikaaslastele enim. Too-di välja, et oli väga huvitav uurida kohanimede ajalugu ja see oli midagi teistsugust, millega varem eesti keele tunnis ei olnud kokku puutunud,“ rääkis Kati-Ly.

Laureadi Peeter Pälli elu ja tegevuse uurimine ühitati tarbetekstide koostamisega. Õpilased löid Peeter Pälli CV. Huvide ja isikuomaduste kirjeldamiseks kasutati küll loomingulisust ja püüti ette kujutada, milline inimene ta oma tegevuse põhjal olla võiks – on ta hea üldistus- ja kohanemisvõimega, optimistlik inimene?

Kõik pole veel kadunud

Kati-Ly võttis kursuse kokku: „Klassikaaslastega nende õppeülesannete üle arutledes leidsime, et võime kindlasti öelda, et teame nüüd Wiedemannist ja keeleahinnast rohkemat kui vaid tamme istutamist. Mõistsime, et kõik laureaadid on panustanud väga palju eesti keele uurimisse ja arendamisse.“

Publiku hulgest kostis pärast Kati-Ly ettekannet: „Kõik pole veel kadunud.“

Õpetaja Hannamari Soidla jäi tollase, eelmise õppeaasta kursuse, ja oma õpilase ettekandega rahule: „Oli näha, et mindi teemadesse sisse ja isegi kui esialgu oldi pigem skeptilised, näiteks murdesõnade teadlikkuse uurimisel, siis tegelikkuses uuriti lausa iseseisvalt lisaks.“

„See tõestab seda, et eesti keele tunnid ei tohiks keskenduda pelgalt grammatika õpetamisele, oluline on, et noor mõistaks, mis on laiemalt keele funktsioon ühiskonnas,“ sõnastas õpetaja ühe oma õpieesmärgi.

Kati-Ly Randviir ettekannet tegemas. FOTO: Kristel Kitsing

Kõõgijutust üleriigiliseks keelesündmuseks. Wiedemanni keeleahhind 35

Just Irma ja Jüri Silla kõõgist Wiedemanni keeleahinna seni veidi enam kui 35 aasta pikkune lugu algas.

JÜRI VALGE
EMAKEELE SELTS

35 aastat pärast Sildade kõõgiarutelu võib küsida, mida on nende algatatud auhind Eestile andnud. Üks on kindel, oluliselt rohkem, kui Sildad ise 80ndate lõpu innustust täis aastatel oskasid ette näha (nende esimene soov oli toetada kesistes tingimustes kesise palgaga töötavaid keeleinimesi). Wiedemanni keeleahind on väärtustanud eesti keele tegelevaid inimesi ning soodustanud kogu valdkonna tõusu teiste kultuuri- ja teadusaladega võrdväärsele tasemele. Laureaatidele on see andnud võimaluse tutvustada oma intervjuudes ja -artiklites eesti keelega toimuvat üldsusele pro-

Jüri Valge rääkis keeleahinnast läbi 35 aasta. FOTO: Kristel Kitsing

fessionaalsest ning erakonnapoliitikat vabast vaatenurgast. Laiemalt vaadates on auhind aidanud sisuga täita üleilmas-

tumisajastul ununema kippuvat põhiseaduse preambulit, olnud laureaatide poliitkorrektsuse piiril seisva rahvusliku mõtte- ja keelekasutusega nagu laulupidu.

Paraku peab tõdemata, et keelele ei ole tänapäeval sellist eesti ühiskonda siduvat jõudu, nagu oli 35 aastat tagasi. See, mis meid seni siiani on toonud, ei pruugi enam edasi viia. Uue olukorraga peavad arvestama, vastutust jagama ning keele ja keeleahinna eest hea seisma nii riik, kõrvõimalikud institutsioonid kui ka – ja eelkõige – üksikisikud. Kerget aegu pole eesti keele jaoks olnud ega tule. Riigiahinna olemasolust sõltumata pole kadunud rahvaalgatuste tähtsus.

Mida on auhind seni pakunud Väike-Maarjale? Wiede-

manni nime kandev auhind ja sellega seostuv on selge näide sellest, et Eestis toimub olemuslikult tähtsaid sündmusi ka suurtest keskustest kaugemal. Osalus nendes on aktiveerinud kogu asula; nimetatagu vaid vallavalitsust, kooli, ametikooli, rahvamaja, muuseumi, Georgi Söögituba, kirikut. Keeleahind on kujundanud võimsa jätku Jakob Tamme ja Jakob Liivi, Märt Meose ja Eduard Leppiku, miks mitte ka Georg Lurichi loodud kultuuritraditsioonidele. Au-hinnata poleks olnud suuremat põhjust siduda Väike-Maarjaga ka Wiedemanni nime.

Keeletammiku ning igaaastaste keelepäevade kaudu on Väike-Maarja saanud võimaluse olla aeg-ajalt eesti keele- ning ka poliitilise elu uudisekännist

ületavaks keskuseks (sellega seoses tänu ka Ago Gaškovi-le). Keeletammud koos tänavu uuendatud nimetahvliatega on teinud Väike-Maarja noorest tammikust kultuurilise, lingvistilise ja pedagoogilise vaatamisväärsuse. Kauni kujundusega uued tahvlid on selgelt põhjus, miks esitada tehtu tänavuse keeleteoahinna kandidaadiks.

Siinsete keeleahinnakonverentside kaudu on Väike-Maarja saanud rahvusvahelisel tuntumaks, kohaks, kus on antud oma panus soome-ugri keelekoostööle ning arutluse keeleprobleemide ja arenguvõimaluste üle.

Miski ei toimu ilma missiooni-tundeliste, kohusetundlikult tööülesandeid täitvate

või vabatahtlikult tegutsevate inimesteta. Keeleahind on pakunud võimaluse paljudele väike-maarjalastele: Irma ja Jüri Sild, Indrek Kesküla ja Olev Liblikmann, Ilve Tobreluts ja Aare Treial, Ellu Moisa, Irene Kaldma, Ly Ipsberg, gümnaasiumi emakeeleõpetajad jpt. Loetelu pole kindlasti täielik.

Wiedemanni keeleahinna loonute, saanute ja seda elus hoidnute esimene põlvkond on vahetumas. Tehtud pole vaja häbeneda. Vastupidi: selle üle võib tunda rõõmu ja uhkust. Aitäh kõigile, kes keeleahinna eest seni on hea seisnud. Aitäh, Väike-Maarja!

Pikemalt saab keeleahinnast lugeda <https://www.emaakeeleselts.ee/koik-teated/wiedemanni-keeleahhind-35>.

Uus kooliaasta läks täie hooga käima

Septembrikuu on meid õnnistanud imeliste ilmadega. On mõnusalt soe ja päikeseline. Veidikene häirib, et hommikuti peab toas tule põlema panema ja õhtul kell kaheksa on juba üpris pime.

KAJA PÖLDMAA
SIMUNA KOOLI DIREKTOR

Valgete ööde aeg on selleks koraks jälle läbi. Oma kabinetiaknast välja vaadates näen emalt metsaservast piimjast uduloorist tõusmas päikest. Tema kuldsetes kiirtevihkudes lõovad särava purpurpunased vahtra-puud staadioni jooksuraja ääres. Staadionil kilkavad rõõmsalt lapsed, kes parasjagu liikumisõpetuse tunnis vutti taovad.

Kooliaasta on käima lükatud, kõik rattad ja hammasrattad liiguvad nagu õlitatult. Õpetajad on olemas, lapsed on olemas, maja on olemas. Ja isegi tänavavalgustus koolimaja õues toimib pärast aastast vaheaega taas nagu õlitatult. See ütlus ikka vastab tõele: „Kui mees on midagi lubanud, siis ei ole vaja talle iga poole aasta tagant meelde tuletada, et tee see töö ära!“. Võttis aega mis võttis, aga nüüd on viga üles leitud ja Simuna koolipere ei pea enam pimeduses kobama ja lasteaiälapsed saavad sügise saabudes õhtuti õues mängida. Täielik idüll.

Aga muidu on meil kõik hästi

Direktor on ikka rahulolematu! Miks ometi? Õpetajate päeva puhul räägitakse televisioris, raadios ja ajalehtedes kui tublid ja austust väärivad on meie õpetajad. See kõik on jumala tösi, aga miks seda siis ikka ainult ühel päeval aastas tehakse? Ülejäänud päevadel me kuuleme ikka missugused õudsed inimesed need õpetajad on. Küll nimetatakse neid nõukaaegse taaga edasikandjateks ning ajast ja arust mummiteks, kes ei tea tänapäevalust ööd ega müsi. Aga ka lihtsalt kiuslikeks ja kibestunuteks, kes juba õhtul voodisse heites hakkavad mõtlema, kuidas järgmisel hommikul armsatele lapsukestele saaks mingit kikki keerata. Seetõttu

on armsad lapsukesed sunnitud koolis õpetajate inetusi ütlemata, õpside eest mütside, kapuutside ja prillide taha varjuma. Samuti teevad need nõiad laste elu põrguks sellega, et viitavad mingile arusaamatule kokukorrale ja nõuavad vahetusjalatseid. Huvitav milleks? Lapsel on ju jube ägedad firmakad jalas. Koristajad siis nagu üldse tööd ei taha teha või? Direktor püüab rääkida veel mingitest müstilisest viisakusreeglitest. Kuskohas need kirjas on? Missugune paragrahv või määrus nende viisakusreeglite kohta kehtib? Ah? Õhtuks olen sellest „tuuleveskitega võitlemisest“ nii väsinud ja pomisen omaette: „Just nii, kulla kuningapojad ja -tütred. Õpilastel on õigused ja õpetajatel on kohustused. Pühkige aga edasi oma jalgu minu peal kullakesed! Peaasi, et te ikka rõõmsad oleksite!“

Mõni aeg tagasi Marko Reikop küll tutvustas mett, millele oli lisatud tõrva, aga minule meeldib mesi siiski ilma tõrvata – puhtal kujul. Piltlikult väljendades on Simuna kool kui üks liitrine meepott ja vot seal sees on üks tilk tõrva. Ma ei ütleks, et see nüüd kogu mee ära rikub, aga mure on noorte/uute õpetajate pärast, kes meile sel aastal tööle asusid. Kas nemad suudavad oma maitsemeeltele nii paksu kaitsekihi kasvatada, et see tõrv alla neelata ja ikka rõõmsalt koolis edasi töötada. Minu vaimsed ja füüsilised võimed selle tõrva eemaldamisega igatahes hakkama ei saa ning ma pole kindel kauaks jätkub kannatust seda jama alla neelata. Aga muidu on meil kõik hästi!

Toimus üritusi ja tehti tulemusi

4. septembril oli 1.–5. klassil spordipäev. Mõõtu võeti palliviskes, jooksudistantsidel ja kaugushüppes.

7. septembril toimusid Lääne-Virumaa väikeste koolide algklasside meistrivõistlused kergejõustikus. Meie

Tulevased olümpialootused spordipäeval. FOTO: Liis Danilas

kooli õpilased saavutasid järgmisi kohti: Teele Kiitsak 1. koht 400 m jooksus, 2. koht palliviskes ja 60 m jooksus ning 4. koht kaugushüppes; Taavi Kiitsak 3. koht 400 m jooksus; Kertu Kaasik 4. koht kaugushüppes; Anne-Mary Ahlberg 4. koht palliviskes; Karmen Nõmmiste 5. koht 400 m jooksus.

Samal päeval toimusid veel Lääne-Virumaa noorte kergejõustiku karikavõistlused, kus tütarlaste U16 vanuseklassis võitis odaviskes 1. koha Siret Kaasik. Õpilasi treenis õpetaja Anna-Liisa Männi.

12. septembril oli evakuatsiooniõppus. Kõik sujus plaanipäraselt. Kaks poissi, kes legendi järgi maja põlema panid ja siis hirmunult WC-ides reedusid, said õnnelikult päästetud ja ülejäänud koolipere evakueerus ilma paanikata spordihoonesisele platsile. Suur tänu Simuna vabatahtlikele päästjatele, kes aitasid õppust läbi viia.

14. septembril külastasid 1.–9. klass ja lasteaias Kiisude rühm Wile Farmi Järvamaal, kus kasvatatakse tööalpakasid. Meile tutvustati neid vahvaid ja naeruseid loomi, räägiti alpakavillast ja selle töötlemisest. Projekti „Simuna kooli õppekäigud Wile Farmi“ toetas KIKI keskkonnateadlikkuse programm.

Sama päeva õhtuks olid koolimaja kutsutud lapsevanemad, et jagada

neile veidikene infot alanud õppeaasta kohta ja külas oli veebipolitseinik Getter Kangur, kes kõneles interneti valitsevatest ohtudest ja nendest hoidumisest.

15. septembril toimus Rakke linnamäel traditsiooniline sügiskross, kus meie õpilased saavutasid järgmised tulemused: 1. koht Taavi Kiitsak, Merit Nõmmiste, Siret Kaasik; 2. koht Kaspar Loorits, Aliise Kull, Kertu Kaasik; 3. koht Teele Kiitsak; 4. koht Karmen Nõmmiste; 5. koht Eliise Hiietamm. Kiireid jooksujalgu näitasid veel Sandra Niit, Jakob Princken, Sten-Eric Vill, Mariie Kull, Mía Liseth Toots, Kertu Kaasik, Karin Linnas, Joosep Viiksaar ja Kevin Vinogradov.

18. septembrist alates said huvilised lasteaias nunnunäitust kaeda.

19. septembril käisid 9. klassi noored TV3 „Me armastame Eestit“ saate salvestusel.

21. septembril sõitsid Puhhide ja Kiisude rühma lapsed programmi „Seikluste Laegas“ raames õppekäigule kartulipõllule, kus kohalik kartulikavataja Gustav Põldmaa nad vastu võttis. Lapsed nägid uhket tehnikat põllul vuras, ronisid kartulivagudel ning said ka ise kartulit konksuga mulla seest välja kraapida ja koju kaasa noppida. Oli vahva päev.

22. septembril osalesid meie kooli 4.–9. klassi võistkonnad Rakveres üle-eestilisel heategevuslikul teatejooksul.

25. septembril käis 5. klass kunstiõpetuse tunnis transpordiameti projekti „Peatu, vaata, veendu!“ raames Simunas kõnniteede ohtlikke ületuskohti märgistamas.

26. septembril toimus lasteaias Puhhide rühmas spordipäev. Seda üritust kõrvalt vaadates sain taas kinnitust oma teooriale, et lapse esmane vajadus on liikumine ning alles siis tuleb söök ja jook, kuigi teadlased väidavad vastupidist. Puhhide rühmas käivad meil kolme- kuni viieaastased lapsed ja nemad väga tahavad liikuda. Paraku on nii, et mida suuremaks lapsed kasvavad, seda paiksemaks kiputakse jääma. Kodu eeskujul liikumisharjumuste kujundamisel ei asenda miski. Kool võib olla liikuma kutsuv, aga kodud peaksid olema liikuma sundivad. Siis oleks Eestis inimene ilus, terve ja tark!

28. septembril oli taas üle pika aja liikumisvahetund. Pärast nii umbes nelja ja poole kilomeetrist kiiret kõndi sai vaim taas värskeks, et istuva eluviisi juurde mõneks ajaks tagasi pöörduda.

29. septembril toimus lasteaias korraldatud mihklilaat. Ettevõtlikud lasteaiälapsed, nende vanemad ja õpetajad hakkasid laadaks juba varakult ettevalmistusi tegema. Laadamelus sai endale soetada kartuleid, peete, laste endi poolt keedetud moose, käsitööseepi ja erinevaid maiustusi ning kooke. Võibolla jäi mul ses rõõmsas melus midagi märkamatagi, aga oli jälle üks ütlemata vahva ettevõtmine. Aitäh armas lasteaiapäere, et Simuna kogukonna elu toreda ettevõtmisega rikastate!

Septembrikuus osales meie koolipere maailma koristamise päeval. Tänu meie korda armastavale kooliperele sai puhtamaks koolimaja ümbrus, surnuaed, kettagolfirada, kodualevik ja Emumäe matkarada.

Õpetajate ansambel „Naised nagu üks mees ja mees nagu orkester“ tegi usinalt lauluproove, et esineda valla õpetajatele korraldatud tänuüritusel.

Nii kiirelt see septembrikuu mööduski!

Koolijütsid innustusid teravilja teekonnast söögilauale

Kiltsi mõisakoolis tähistati traditsioonilist leivapäeva 12. septembril.

JAANA NIRODA
KILTSI MÕISAKOOLI
HUVIJUHT

Kooliperele oli mekkimiseks toodud kaheksa erineva maitsega leiba ning kõik osalised pidid valima oma lemmiku. Võitjaks osutus seemneleib.

Seejärel toimus arvamis-mäng, kus pidime ära tundma kaheksa teraviljasorti ja nende kohta käivaid vanasõnu. See tekitas palju elevust, kuid õpilased said suurepäraselt hakkama.

Samuti vaatatsid õpilased koos õpetajatega Heureka saadet „Kuidas valmib leib.“ Läbi selle saate saime palju teada leiva ajaloo, leivaküpsetamise viisidest ning viljadest, millest leiba valmistatakse. Muuhulgas ka seda, kui oluline on olnud leib eestlaste söögilauale.

Mõned katked õpilaste klassikirjanditest, mille nad kirjutasid leivapäevale järgnevas tunnis.

Laura: Vanasõnad olid päris keerulised, panid mõtlema küll. Õnneks saime ikka hakkama, sest mingit osa neist olime kuulnud. Sündmus oli päris lõbus ning kogu päeva jagasime klassikaaslastega muljeid.

Ramon: Eesti kultuuris oli leib väga tähtis, seda ei tohti-

Ära tuli arvata teraviljasorte. FOTO: Merje Leemets

nud väärt kohelda. Lõikama pidi seda peremees ja leiva maha kukkudes pidi selle üles võtma ning puhtaks tegema. Leib on tänapäevani meie söögilauale tähtis.

Mari-Liis: Paljud ülesanded olid kerged, samas mõned väga rasked, kuid lõpuks said kõik hakkama ja õpilastel oli lõbus ning huvitav. Saime palju uut teada leiva ja vanasõnade kohta. Minu arust oli see päev väga tore ja aktiivne.

Tundub, et pilguheit aja-lukku, uute teadmiste omandamine ja leivamaitseline ajudeeragistamine andsid päevale toreda tõuke.

Rõõmsalt ja uue energiaga läksime tundidele vastu.

Vanasõnad tekitasid palju elevust. FOTO: Merje Leemets

Õpilased pidasid prügilile jahti

22. septembril suundusid Kiltsi kooli õpilased pärast viimast tundi tee-ääri koristama.

JAANA NIRODA
KILTSI MÕISAKOOLI HUVIJUHT

Kuigi sel aasta toimus üle-maailmne koristuspäev laupäeval, 16. septembril, kogunes Kiltsi koolipere töödeks 22. septembril ja täies koosseisus.

Algklasside õpilased kogusid prügi koolimaja ümbruses, näppu jäid ka murdunud oksad ja muu bioloogiline. 5.–9. klassi õpilastega kogunesime aga koolimaja ette, kus õpetaja Erko jagas laiali prügikotid ning jaht prügilile võiski alata.

Vanemate klasside õpilas-

Oma koha leidsid ka murdunud oksad. FOTO: Margit Kilgi

Viienda ja kuuenda klassi õpilased koristuspäeval. FOTO: Erko Elmik

tega võtsime suuna Kiltsi bussijaama suunas ning viienda ja kuuenda klassi jantsud jalutasid Vao teeristi poole.

Teeäärtele oli prügi pigem vähe. Kõige suurem oli „saak“ asula serval paikneva silla juures, mis on teadupärast ka noorte lemmik istumiskoht. Järgmine paik, kus rohkem prügi leidsid, oli Kiltsi bussijaama ümbrus. Suitsukonid, jäätise- ja kommipaberid oleksid võinud leida tee hoopiski prügikasti, mitte bussijaama ümbrusesse maha.

Iga osaleja sai läbi praktilise kogemuse meeldetuletuse, et elukeskkond tuleb puhas hoida ja selleks on igaüks suuteline.

Esimene maailmakoristus-päev toimus 15. septembril 2018, mis on üks suurimaid maailma kodanikualgatusi. See päev sai alguse just siit Eestist ja sellel päeval koristasid oma maad inimesed 158 riigist.

Sellised „Teeme ära!“ mudeli alusel tehtud projektid on just need, mis aitavad meie maailma puhtana hoida!

Lasteiapere soovib, et võsukestel oleks turvaline, ohutu, mugav ja rõõmus lasteaiapäev. FOTO: Kristel Kitsing

Väike-Maarja lasteaia hoov jääb peagi vaid lasteaialaste kasutada

Järgmisel aastal on planeeritud lasteaia suuremahuline renoveerimine, mille tulemusel paraneb hoones õhukvaliteet, aga ka soojapidavus. Soovime tõsta laste turvalisust, ohutust ja lasteaia säästliku majandamise printsiipi ka lasteaia õuealal.

JANA KROLL
VÄIKE-MAARJA LASTEAIA DIREKTOR

Tänane kurb tõsiasi on see, et hommikuks on lasteaia õuealale kogunenud palju väikestele lastele ohtlikku prügi: klaasikillud, suitsukonid liivakastides ja tühjad/pooleldi tühjad pudelid mängumajades. Klaasikillud ohustavad liivakastis igat väikest sõrme, mis mängimise käigus liivakastis toimetavad. Taara ohtlikkus seisneb neisse jäänud vedelikes, kuid ka sinna sattuvatest herilastest. Väga sagedased on ka olukorrad, kus mängumajasid ja liivakaste õhtutundidel lõhutakse ja soditakse.

Õpetajate kohustus on tagada laste turvalisus ning seetõttu koristavad nad klaasikildudest ja suitsukonidest igapäevaselt liivakaste. Laste õuesoleku ajal pidurdatakse koolilaste kihutamist jalgratastega läbi õueala, kuid tavaliselt on need läbisõitmisel ootamatud ja lasteaialastel on oht sattuda koolilaste rataste alla. Sagenenud on ka olukorrad, kus lasteaialaste unearjal käivad koolilapsed akende taga hõikumamas ja lapsi üles ajamas. Rikutud uni on aga põnni edasise paha tuju üks komponente.

Lasteaed teeb kõik endast oleneva, et võsukestel oleks turvaline, ohutu, mugav ja rõõmus lasteaiapäev. Selleks, et seda kõike tagada, hakkame piirama lasteaia territooriumil liiklejate arvu. Edaspidi hakkab lasteaia õueala olema lasteaiapäeva vältel ainult lasteaia käivate laste kasutuses. Kohe, kui saavad tehtud ettevalmistused väravate sulgemiseks öhtu- ja öötundideks, me seda ka rakendame. Kuna aga väravate sulgemise eeltööd võtavad aega, palume kogukonnal ja

lähiumbruses elavatel lastevanematel juba praegu suunata oma lapsi teistele mänguväljakutele, mida on Väike-Maarja alevikus mitmeid. Palun selgitage kodudes suurematele lastele, miks on oluline, et lasteaia territoorium jääks edaspidi vaid lasteaialaste kasutada.

Lasteaed on oluline lüli lapse haridusteel ning oluline on mõista, et edaspidi me panustame lasteaia õueala kujundamisel ning sinna investeerimisel just lasteaialapsi arendavatesse ja füüsiliselt oskuslikeks kujundatavatesse atraktsioonidesse. Me soovime lasteaiaperega, et need atraktsioonid ja õuekujundus säiliks tervikuna ja lasteaialastele pikkadeks aastateks kasutatavana.

Loodame kogukonna mõistvale suhtumisele ja abivalmiste lastevanemate toele.

TEGEMISED PILDIS

Väike-Maarja gümnaasiumi 1.-11. klassi õpilased andsid oma panuse maailma koristamisse Väike-Maarjas lasteaia ning mõlema koolimaja ümbruses, kergliiklusteel, staadionil ja keeletammikus. FOTO: Heili Tammus

Ellen Anett Põldmaa lauatenise mängureegleid tutvustamas. FOTO: erakogu

Simuna noored valmistasid uhke pinksilaua

24. septembril sai uhke punkti meie kevadel esitatud noorte omaalgatusprojekt „Pinksilaud“.

KERT KARM JA ALIISE KULL

Esitasime oma idee maikus ning meie õnneks saimegi rahastuse, et Simuna alevise ise oma kätega lauatenise mängimiseks laud ehitada. Oma ideega pöördusime noorsootöötaja Egle poole, kes pakkus välja noorte omaalgatusprojekti, mille konkursi parasjagu käis. Jõudsime ühise arutlemise järel mõttele, et saaksime selle projekti raames ära teha ka oma loovtöö koolis. Kui projektist oma vanematele ja õpetajale rääkisime, olid nad meeleldi nõus meid aitama.

Projekt sujus hästi. Alguses tundus asi kerge, kuid kui hakkasime lauajuppe lõikama ja neid paigutama ning värvima, osutus asi raskemaks. Õnneks olid meid abistamas Egle, meie vanemad, Aliise vanaisa Helmut ning õpetaja Jaana ja tema perekond.

Projekt lõppes võimsa avamisega, mille käigus saime laheda kogemuse – pidasime kõne. Ellen Anett Põldmaa tuli meile tutvustama pinksimängu reegleid ning tänu vabaajaseltsile Toredad Teod said osad noored ka osaleda töötoas, kus sai endale ise lauatenise reketi meisterdada.

Projekti käigus õppisime aega planeerima ja palju muud põnevat.

Rattamatk kulges keskkonnateemade rütmis

Ilusal soojal sügisõhtul, 28. septembril, kogunesid Väike-Maarja gümnaasiumi õpilased peredega ja koolitöötajad rattamatkale. Kergliiklustee täitus enam kui saja rõõmsa ratturiga.

HEILI TAMMUS
VÄIKE-MAARJA GÜMNAASIUM

Et meie koolil on õppeaastat läbiv teema “keskkond ja jätkusuutlik areng”, kesken-duti ka rattamatkalis lisaks liikumisele keskkonnale. Ühiselt saime ratasatel vändata kaheksa kilomeetrit. Ebaveres tegime peatuse Bioforce Productionsi juures ja kuulasime, kuidas toimib seal asuv biometaanijaam. Vaos saime tuttavaks Väike-Maarja veepuhastusjaama ja reoveepuhastiga.

“On lahe atmosfäär, heal tujul täna puudub kõigil ots ja äär...” kõlas gümnaasist Steveri kõlarist, mis tal kogu tee kaasas oli olnud ja muusikalembide tuju hoidnud, kui mööda Aia tänavat ratasatel koolimaja ette tagasi veeresime. Seal ootas meid soe tee ja väike kingikottide loosimine osalejate vahel.

Lapsevanemad hindasid matka väga harivaks ja kiitsid ideaalset ilma. Isa Ahto tõi välja, et tuli liikuma ja meeldis see, et oli väga informatiivne. Ema Terje rääkis: “Laps tahtis hirmsasti tulla. Ilmaga vedas ja väga lahe oli.” Ka ema Kessu põhjendas osalemist tütre sooviga, sest lapsele meeldib väga rattaga sõita. Isa Kalle jagas muljeid: “Lapsed juba mitu nädalat tuletasid meelde, et kas ma ikka saan ka tulla. Veel paremat ilma on ka keeruline soovida. Kõik oli põnev, biometaanitehas ja veepuhastusjaam. Väga hariv oli.” Isa Ivar rääkis: “Viimati võtsin eelmisel aastal ratta välja. Siia tuln lapse ja enda pärast, et rohkem liikuda. Kõik meeldis. Võiks rohkem selliseid asju olla ja ise võiski hakata rattaga sõitmas käima.”

Ebaveres tehti tutvust sinna kerkinud rohegaasi tootva biometaanijaamaga. FOTO: Edgar Tammus

Rahvamajade nädala teemaks on koostöö

Sel aastal toimub Eestimaa rahvamajade nädal 16.–22. oktoobrini ja läbivaks teemaks on koostöö.

Rakke kultuurikeskuse ukseid on avatud mitte ainult isetegevusringidele vaid kõigile huvilistele. Fuajees on avatud Eve Valperi maalinäitus „Ülemhelid“.

Isetegevuskollektiivide harjutustunde on võimalik tulla vaatlema ja miks mitte ka ise osalema – tantsusamme seadma ja ka lauluhäält proovima.

Esmaspäeval on väikeste laululaste pooltund ja Agatantsulusti harjutuspäev koos õpetaja Riinaga.

Teisipäeval aga Rakke eakate lauluring Pihlakane ja kultuurikeskuse laululapsed viimas väikest muusikalist tervitust Koeru hooldekodusse. Öhtul on laulmas naisansambel.

Kolmapäeval on treenimise päev, kangoo jumps koos õpetaja Anneliga.

Neljapäeval tantsivad rahvatantsurühmad – natuke nooremad ja öhtul on naisrühma kord koos õpetaja Liiaga. Makramee töötuba kutsub tegelema käsitööga ja õpetaja Dagmar näitab ette töövõtteid ning sina saad valmis toreda seinakaunistuse.

Reedel toimuvad laulutunnid koos laululaste ja õpetaja Renega. Öhtul saab aga joogatada koos Iviga.

Pühapäeval on aga laste päev, mis saab toimuma koos noortekeskuse Moonikaga. Sööme pannkooke, meisterdame ja vaatame filme.

Võib juhtuda, et tuleb sellel nädalal veel mingeid üllatusi ette, mine tea!

Ettevõtmises osalevad Eestimaa rahvamajad ja sihtgrupiks on kohalikud inimesed noortest kuni eakateni välja. Eesmärgiks on tõsta inimeste teadlikkust rahvamajade vajalikkusest ja olulisusest, tagada kultuuri ja rahvusliku identiteedi hoidmine ja rahvamajade areng.

See nädal on ettevalmistuseks Eestimaa rahvamajade aastaks, mis saab toimuma aastal 2027.

Kultuurikeskus ootab sind!

RENE PÖLLUMAA
RAKKE KULTUURIKESKUSE JUHATAJA

Kultuurikeskus kutsub kaasa lööma

Suvi nutab oma valitsemisaja lõppemise pärast ... Iga lõpp tähendab alati millegi uue algust.

Oled Sa mõelnud, mida teha, et sombuse sügise või käreda talve üle mitte viriseda?

Kultuurikeskus soovib retsepti: tantsi, laula, tee näputööd – nii saad oma vaba aja täis, et ei jääks aega viriseda asjade üle mida sa muuta ei saa!

Ringid on uut hooaega alustanud ja nendega on võimalus liituda. Septembrikuu infolehes ilmusid ka nende toimumise ajad.

Kultuuri ümarlauanõupidamisel, mis toimus septembrikuu alguses, sai läbi arutatud ka suuremad sündmused, mis meie majas plaanis. Kolmandal oktoobrikuu nädalal (16–22 okt) oleme koos ringidega plaaninud avatud ringitunde ja mõned tegevusedki välja mõelnud. Hooaja alguse pidu saab toimuma aga kuu viimasel laupäeval. Novembrikuu lõpetab kantripidu, mis saab teoks koos Kultuuriõhin MTÜ meeskonnaga. Detsembrikuu on samuti täis põnevaid ettevõtmisi: jõululaat ja eakate lõuna ning aastalõupidu.

Jälgi reklaami ja tule kaema, kuidas meie majas toimetatakse!

RENE PÖLLUMAA
RAKKE KULTUURIKESKUSE JUHATAJA

Muusikapäeval kõlas Valgre

Muusikapäeval 1. oktoobril oli Rakke kultuurikeskuses avatud muusikakohvik.

Seekordsed külalised olid Eestimaa südamest Järvamaa muusikud, Tihvan BigBand koos imeliste laulusolistidega. Selle muusikakollektiivi töös osalevad pillimängijad Koerust, Paidest ja Türilt, ehk siis Järvamaa juurtega muusikud. Kõlas muusika Valgre maailmaklassikani.

Koos maitsvate kookidega oli meeldiv seda nautida.

Aitäh muusikutele ja muusika nautlejatele.

RENE PÖLLUMAA
RAKKE KULTUURIKESKUSE JUHATAJA

Külalisteks olid Järvamaa muusikud. FOTO: Rene Pöllumaa

Tantsulaulude saatel. FOTO: Silver Aasumets

Sillad ühendavad

On sügis. On aeg, et meenutada suve ja sündmusi suveajast.

OLGAMETS
ÜRITUSELOSALENU

Selle suve suurimaid sündmusi oli noorte laulu- ja tantsupidu „Püha on maa“. Püha maa – sügavat austust, hoolimist ja hoidmist väärt maa. Meie kõigi maa. See maa saab päriselt pühaks, kui meie, inimesed, anname maale niisuguse tähenduse. Nagu ikka, nii ka sellel korral toodi tähendus välja tuhandete inimeste nõul ja jõul, vaeval ja valul, rõõmul ja rõkkeil, naerul ja nutul, päikeses ja vihmas.

Iga suur seisab koos paljudest väikestest. Igal väikesel on omaette tähtsus ja tähendus. Ei saa olla tähtsust suurel kui iga väikest ei tähtsustata. Nii sünnib suur ja püha: perekond ja suguvõsa, huviliste rühm ja selts, ühe paiga hoolikud ja kogukond, laulu- ja tantsurahvas. Saanud selgeks „ühes hingamise“, vallandub võimas energia, mis haarab kaasa kogu maa rahva. See on saavutus!

Selliseid tundeid ja mõtteid sai kogeda Väike-Maarja seltsimajas 6. juuli sumedal õhtupoolikul. Meid oli kokku kutsunud igihaljas tantsujuht Ilme, kes tegeleb juba 2019. aastast krooni-

ka kokkupanemisega. Seekord esines ta sillalooja rollis. „Mida-igi luua on palju kergem kui seda mõista“ ütles A. France. Toon teisedki kohale, sillaotsa juurde – nii mõtles vist Ilme.

Kohalolijad said Merikese etteaste läbi põhjaliku vaate minevikulisest rahvatantsust Väike-Maarja mail. Sedagi, et ülemaaline Eesti noorsoo ühendus (loodi 1919 a) hõlmas Kiltsi, Simuna, Kärü, Väike-Maarja, Porkuni, Avispea, Raeküla, Vao ja Hirla osakondi. Rahvatantsu harjutati kord – paar nädalas kaks kuni neli tundi korraga ning motivaatoriks oli Eesti mängudel osalemine.

Järgmisena esitas Mall põgusa tagasisaate Ilme rahvatantsujuhi tegevusest. Lisaks meenutas ta 20. augustit 2009. aastal, mil tunnustati üldlaulu- ja tantsupeo üksikisikuid nende nimede tunnustustahvilile kandmisega. Nemat olid koos oma rühmadega meie ühes hingamise pidu loomas. Meie rahvatantsu kuldvana Aino Lukmani auks sai istutatud seltsimaja haljasalale pöögipu. Aino nimetas puu Väike-Maarja tantsupuuks. Teistele rühmajuhtidele kingiti Liili käekirjal-

ne mälestustaldrik. Kohalviibinud tollane siseminister Marko Pomerants märkis oma kõnes: „Igaüks mõelgu, et iga asi oleme ka minust.“ Kui ka kohtadel märgatakse teerajajaid, ei tohiks me rahvas ebaõnnestuda. „Siit sünnib, et igaüks adub osalust ja suutlikkustki ühisosa loomisel.“ Nii on, et loojate tunnustamine annab loodude tähenduse ning julgustab ja innustab jätkama.

Taas 6. juulisse. Kiltsi Kobedad Mutid tantsisid ise ja kaasasid Merikese juhtimisel saalisolijadki ühistantsu – seeniortantsuringi. Ei saanud meiegi ilma Maieeta. Maie kohalolekut märkisid tema enda loodud tantsude nimedega lipukesed, kaunistades nii seltsimaja saali meie ümber. „Tants on iseenda olemuse ja rõõmu väljendus – viis oma maailma teistega jagada“ – nii ütleb tantsupedagoog ja koreograaf, meeste tantsupeo idee autor ja pealavastaja Maie Orav, eriti just Väike-Maarja tantsurahva suur eeskuju.

Seltsimaja saali ehtis ka väga ulatuslik foto- ja esemete – albumite näitus, mille koostas Ilme ning näituse ülespanekut toetasid Terje ja Mary. Ilmnes

rahva- ja seeniortantsu olulisus nii tegijatele kui pealtvaatajatele: eneseteostus, suhtlemine, kuuluvuse tunnetamine, vajalik olemine, rõõm. Paarkümne albumi jagu materjale seisavad lootuses Marju abile, et kord vormistuda raamatuks.

Üritusel osalejad ootas peagi külluslik kohvilaud: taas omavaheliste sildade loomine või taastamine. Seejärel hõikas Ilme kõiki väikesele protsessioonile seltsimaja haljasalale. Esimesena sai tähelepanu Aino pöögipu – tantsupu: kõlas tänulaul Ainole ja puule. Lauldi välja head tulevikusoidid mölemale. Edasi olid „aias“ tamme- ja maie olemine oma ja Ilmele oma puu. Kõik said tänud ja jõudsa kasvamise lootuse tantsulaulude saatel. Loodi sild mineviku ja tuleviku vahele. Tänuandes olemine kosutas igaühte.

„Rahvatantsust seeniortantsuni“ oli Ilme tänuüritus. Tema tänu ka Silverile, Helile, Katrinile, Terjele, Maryle, Merikesele, Mallele, Raulile ja kõigile kohalolnud tähenduse loojatele. Väike-Maarja vallavalitsus tänas Ilmet loometegevuse eest suure lillekimbuga.

28. oktoobril kell 20
Rakke kultuurikeskuses
HOOAJA ALGÜSE
PIDU

Tantsumuusikat teeb CANTARE

Külaliseks ansambel teeb NAGUMERELAINE

Osalustasu 8 eurot
Laudade broneerimine tel. 5569 2792

5. novembril kell 13
EAKATE KLUBI
HÄRMALÕNG PIDU

Väike-Maarja seltsimajas

Oodata mitmeid põnevaid külalisi.

Tule veeda üks mõnus pühapäevane päraslõuna koos meiega!

Pilet 6 €
Laud kata ise.

Info seltsimaja@v-maarja.ee, tel 5302 4437

Mälestusmärk „Avispea mõõk“ tähistas kümnendat sünnipäeva

23. september tervitas sompus ja vihmase ilmaga. Täpselt nii, nagu kümme aastat tagasi, kui avasime mälestusmärgi kohalikele vastupanuvõitlejatele – metsavendadele, omakaitse liikmetele kui ka tavalistele külaelanikele, kes möödunud sajandi rasketel aegadel oma isamaa ja iseseisvuse eest rohkemal või vähemal määral võitlesid.

MERET JA RAULOJA
MTÜ VÖNNUSVERE OK

Sel kümne aasta tagusel päeval ütles mälestusmärgi loomisele tööke andnud kohalik kodulooürija Asael Truupõld vihmahoogude kohta, et need on leinapisarad. Täna sel päeval me keskendume oma tegemistes paljuski meenutamisele ja jäädvustamisele, et ühel päeval, kui pole enam kedagi, kes ise neid hirmsaid aegu mäletaks, oleksime meie teadlikud ja suudaksime mälestust hoida.

Oleme püüdnud kutsuda meile esinema külalisi, kes on seotud Eesti möödunud sajandi vabadusvõitlusega, tänaste vabatahtlike riigikaitseorganisatsioonidega ning meenutanud raskemaid aegu ka piirkonna ajaloost.

Meie iga-aastased kohtumised ei ole aga siiski ainult tõsised ja mornid kogunemised. Oleme alati pärast külaliste sõnavõtte pakkunud ka muusikat, laulu, maitsvat sööki ja lihtsalt mõnusat äraolemist. Meil on väga suur austus külastajate vastu, kes läbi nende kümne aasta on igal möögapäeval kohal ja alati meile toeks.

Seekordne kokkutulek sai viimasel hetkel lisa Prantsuse relvajõudude õhuhessantvõtte (Compagnie d'Infanterie Légère, 1er Régiment de Chasseurs Parachutistes) kompanii esinduse näol. Selle eest suur tänu

Mälestusmärgi avamisest möödus kümme aastat. FOTOD: Kristel Kitsing

Kaitseliidu Viru maleva teavitusspetsialist Indrek Jurtšenkole, kes mõned aastad tagasi aitas meile siia tuua liitlasvägede Briti esinduse. Prantslaste poolt näitamiseks kaasa võetud relvaarsenal oli muljetavaldav. Lisaks oli kohal ka Kaitseliidu Viru maleva esindus omapoolse relvanäituse ja tutvustavate materjalidega. Vaatamist, varustuse proovimist ja niisama suhtlemist jagus nii suurtele kui väikestele.

Kuna tegemist oli ikkagi sünnipäevahõngulise kokkutulekuga, siis pakusime kõigile ka torti. Loomulikult ei puudunud lauail juba traditsiooniks kujunenud mulgipuder ja koduleib. Peab siinkohal mainima, et prantslased

suhtusid meie ühte rahvustoit suure umbusuga, aga torti söid küll hea meelega.

Kuna päev oli väga vihmane, toimus kogu tegevus Võnnusvere Wabalava ja selle ees asetsevates ruumides.

Asael Truupõld jättis meid juba poolteist aastat tagasi omapäi, aga meie tugisamm, endine ja vist ka viimane elusolev metsavend ja vabadusvõitleja Ruuben Lambur oli kohal, jagades oma mälestusi ja toetust meie ettevõtmisele. Samatisi tundeid tekitas ka ajaloolase ja riigikogu liikme Anti Poolametsa kõne. Väike-Maarja vallavanem Indrek Keskküla on meid väisanud ja toetanud pea igal aastal. Koostöö vallaga on meie

Prantslaste poolt näitamiseks kaasa võetud relvaarsenal oli muljetavaldav.

jaoks väga oluline. Kodulooürija Hanno Tamm kuulub samuti meie sõnavõtjate raudvara hulka. Mitmes mõttes meie tegevused kattuvad, seega ei ole ühise keele leidmine Hannoga kunagi keeruline. Täname ka naiskodukaitsjate esindust, kes meid alati aitavad, kui kätest puudus tuleb.

Muusikalist vaheldust pakkus taas meie armas hea haldjas Tiia Paist. Saime ikka jälle silmad märjaks ja rõõmu südamesse lauldud.

Päevale pani väärika punkti Andrus Bonzo Albrechti kontsert. Ühtlasi andis Bonzo ka positiivse hinnangu meie vastvalminud Wabalava akustikale.

Täname kõiki toetajaid ja külalisi,

kes ilma trotsides kohale tulid!

Meie tegemised aga sellel sügisel veel ei lõpe. Juba 14. oktoobril kell 15 ootame jälle Liivaojale Avispeale külla. Nimelt toimub meil üritus pealkirjaga „Jõulud pole enam mägede taga“. Toimub väike jõulaat, avatud on jõulukohvik ja näitusenurk „Kui naistel on savi“. Esmaettekandele tuleb Võnnusvere Wabalava näitetrupi esimene tükk, milleks on Margus Oopkaubi lühinäidend „Jõuluvana kodu jõulud“. Kohal on loomulikult ka jõuluvana. Lisainfoks, et kaupade ja teenuste soetajatel palume varuda sularaha, üritus ise on tasuta.

Rõõmsate taaskohtumisteni!

Mälestusi vanematelt sõjast osavõtnud meestelt, aga ka eakaaslastelt

Septembris meenutame igal aastal Porkuni lahingus langenuid – nii Vene poolel Loksal ja Saksa poolel Vistlas.

JÜRI KALVET

Kõned, pärgade panekud ja kontsert ning NATO sõjaväelased. Ainult osavõtjaid on aastatega jäänud vähemaks. Ootaks muidugi rohkem noori.

Tänavusel kohtumisel jääme eriarvamusele isegi tuttavate ja nooremate ainult Vistlas osalenud Saksa poole toetusgrupi meestega. Nende arvamus oli, et miks peame mälestama Vene poolel sõdinud mõrtsukaid. Vaidlesin vastu ja tõin näiteid Rakvere õpetajate seminaari kehalise kasvatuse ja sõjalise õpetuse ning hiljem Tartu ja Tallinna pedagoogilise instituudi kehalise kasvatuse kaatedrite juhataja Endel Isopi lahinguteed – eriti tööpataljoni ränkaskaid aegu Venemaal. Sõja teisel kuul 1941 a suvel tulid talle koju vene sõdurid ja ta pidi püssimeeste vahel Venemaa nn tööpataljoni minema. Seal surid erinevatel andmetel ligi 40 % (viimased andmed).

Enne Porkuni lahingut toimus septembri keskel suurem Punaarmee läbimurre Emajõe. Tänu soomepoiste tagasitulekule Eestisse ja augusti lõpul lahingustesse minek.

Tartu alla lükkus Punaarmee pealetung ligi kolm nädalat edasi, paljud said põgeneda Rootsi või Saksamaale. 18. sept said Sinimägede alt taganevad üksused käsu asuda kaitseliinidele Laekvere lähedal. 17. sept forsseeris 8. Eesti laskurkorpus Emajõe Kastre suu-

Viru praost Tauno Toompuu Porkuni lahingu aastapäeval Loksal kõnelemas. FOTO: Kristel Kitsing

nal. Lahingutega jõuti Avinurme lähedale, kus Saksa poolel sõdijad kogunesid kiriku lähedale. Vangi langes u 600 meest, langenuid maeti lahingupaikade lähedusse. Raskelt haavatud jäeti kirikusse lootusega, et jäetakse ellu. Polkovnik N. Trankmann (Eesti Vabariigis andis venelastele tähtsaid riigisaladusi – pandi vangi) käskis kirikut rünnata. Loobiti granaate ja tulistati. See polnud ainuke kuritegu. Taganevad hobuvõidrid (põhiliselt eraisikud) lõmastati tankiroomikute all u kilomeetri pikkuses. Juhttank pandi tankirusikaga põlema. Sarnaselt toimiti seitse km eemal teel

Tudulinna pool. Eesti laskurkorpuse suurüksikväe ülem kirjutas aruandes, et hävitati 317 hitlerlast.

Suurem kogunemine Saksa poolel võidelnutele vastupanu osutamiseks määrati Porkuni lähedale.

21. septembri hommikul avati mitmest hoonest taganevatele 20. Eesti relvagenaderide pihta tuli. Porkuni lossi tornis tulistanud Vene ohvitseri lasi maha kohalik 13aastane poiss. Lahing Loksal väljadel polkovnik August Feldmanni juhtimisel (väeosas u 9000 meest) Saksa poolel sõdivate eestlastega (u 1500 meest) kestis vahelduva edu ja pool päeva. Vene poolel olid tankid viljarõukude ja hakkide taha maskeeritud peidetud. Nagu Avinurmes, nii ka Loksal väljadel, püüdsid nad lõmastada punaseristi märkidega voori. Seitsmest tankist pandi põlema viis ja kaks pidasid paremaks taganeda. Lahingu ajal püüdsid eestlased kontakte luua. Üks korpuse võitleja kutsus eestlasi vastupanu lõpetama, kuid venelaste vastuseisu tõttu see ei õnnestunud. Langenuid oli mõlemal poolel väga palju. Ei halastanud korpuse poolel võidelnud ka haavatu-tele. Ilmselt toimus ka detsimeerimine (vangide rivist kamandati iga kümnes välja ja lasti maha), Kokku maeti 273 Porkuni lahingus langenuid sõdurit. Hiljem leiti veel põldudelt haavadesse surnuid. Needki maeti aga samasse kohta, kus lamasid. Piiramisrõngast murti välja Nõmmküla kaudu. Kaks vene mundris

naist olla karjunud, et kõik vangid tuleb maha lasta. Loksal küla Vene komandant Jaan Piik (rääkis eesti keeles) lubas vangid põllurammuks teha.

Mitu inimpõlve või sajandit kulub Venemaa ühemõõtmelistel inimestel oma moskoviitidest valitsejate (ukrain-

laste keelepruugis vatnikud) kuritegudest arusaamiseks ja tõelise demokraatliku riigi loomiseks.

Rohkem saab lugeda, kui internetisõngusse sisse trükkida Saaremaa, Tehumardi, Avinurme või Porkuni lahing ning Endel Isopi nimi.

Ants Silm (vasakul) ja Ruuben Lambur Vistlas Porkuni lahingus langenuitele austust avaldamas. FOTO: Kristel Kitsing

Porkuni lahing 79 a Lugupeetud sõjaveteranid, daamid ja härrad!

Mälestame Porkuni lahingus langenuid Väike-Maarja valla poolt!

Me seisame teiega kohal, kus 70 a tagasi kees lahing. Kui siit küla talu noor peretütar Asta Lepik pärast lahingut keldrist väljus, oli ümbrus täis lahinguid ja sõjatehnikat. Asta Lepik koostas Saksa poolel langenu nimekirja. See säilis läbi Nõukogude okupatsioon! Tänu sellele oleme saanud mälestada suurt hulka langenuid nimeliselt.

2024 a saab Porkuni lahingust 80 a. Väike-Maarja ja Tapa vald ning EVL on otsustanud 21.09.2024 a korraldada ajalookonverentsi Porkuni koolis. Konverentsi koht on väga sümbolne – vana teed mööda praeguse kooli värava eest kulges Eesti leegioni sõjateed Porkuni lahingusse. Olete oodatud kõik konverentsile!

Täname kõiki, kes läbi aegade on pidanud pühaks Porkuni lahingus langenu mälestust!

HANNO TAMM

Porkuni lahingus hukkunuid viiakse matmispaika. FOTO: Internet

Vao tornlinnuse ukseid olid valla

Suvine soojus ja päikesepaiste vaheldusid vihma ja lauspilvisusega – kätte oli jõudnud selle aasta sügise esimene päev. Oli hea aeg kutsuda inimesi tutvuma Vao tornlinnusega, sest peagi valitseb hoones külm.

Vao tornlinnuse lõputuna näivad salapärased trepid pakuvad avastamisrõõmu. FOTO: Heili Tammus

Kergele vihma-sabinale vaatamata oli linnusesse kogunenud ajaloosõprade hulk küllaltki suur. Tuli lähemalt ja kaugemalt. Kaugeim külastaja, kes linnusesse sattus, alustas oma retke Pärnust. Kokku leidis sellel päeval Vao tornlinnusesse tee üle kuuekümmet inimest. Nii mõnigi sattus Vaosse ja linnusesse esimest korda, kuid paljudele oli tegu nostalgilise taaskülastusega. Kes tundis ära oma abiellumise paiga, kes meenutas toredat sünnipäeva, mis teise korruse saalis peetud sai. Kaitseehitise-aegseid mäletajaid polnud.

Tegevust jagus nii suurtele kui ka väikestele. Laoti klotsidest torne, vaadati näitust. Suurimaks atraktsiooniks oli linnus ise. Selle lõputuna näivad salapärased trepid, kelder ja paksud müürid pakkusid külastajatele palju avastamisrõõmu.

Kellel on süda soe ja külma ei karda, võib Vao tornlinnusesse väikese piletitasu eest sisse astuda ka talveperioodil. Selleks tuleb ühendust võtta Väike-Maarja muuseumiga telefonil 326 1625 või muuseum@v-maarja.ee. Tule ja avasta Vao küla peidetud pärl.

EDGAR TAMMUS
VÄIKE-MAARJA MUUSEUMI JUHATAJA

Georgi Söögituba
14.–22.oktoober 2023

PÕHJA-EESTI KOHALIK TOIT

LAHEMAA RESTORANIDE NÄDAL
KOOS SÕPRADEGA

Georgi Söögituba avatud:
E*T*K*N*R*L 11–20
*Pühapäev 12–18

Kohtade broneerimine 14.–22.okt. restoranide nädalal:
aivar@joosand.ee / tel. 32 55 608

Väike-Maarja muuseumis

HÕIMUPÄEV

VIRULASED

Kes on virulased?
Mis on viru keel?

Küsimustele aitab vastuseid leida
KRISTEN SUOKASS

Muusikaliselt ilmestavad Väike-Maarja
Muusikakooli õpilased

21. OKTOOBRI KELL 12

Kõrvitsapäev läks igati korda

Rastla külas Mare-taru-Uuetoa talus peetud kõrvitsapäeva külastas pea 170 inimest.

KAIRE KISLOV
ÜRITUSE KORRALDAJA

Pakkusime kõrvitsasuppi, toorsalatit kõrvitsa ja õunaga, millele lisatud mett, kaneeli, apelsini ja sidrunimahla. Toorsalati kõrvale küpsetas Äntu kalakasvatuse peremees Hans Kruusamägi tuura šašlõkki ja grillis paalia kala. Leib ja kuumad kuklid maitsevõiga sobisid hästi. Magusaks pakusime pannkooke kõrvitsamoo-siga ja õunakooki. Loomulikult

Kõrvitsaliste konkursi tõi kokku nii arbuuse, kõrvitsaid, suvekõrvitsaid ja isegi ühe meloni. FOTO: Kristel Kitsing

nii kohvi kui sidrunivett.

Kõrvitsaliste konkursi tõi kokku nii arbuuse, kõrvitsaid, suvekõrvitsaid ja isegi ühe meloni. Übermöödult suurimad said autasustatud. Auhindadeks pani Elistvere loomapark välja külastuskaardid viieliikmelise perele ning restoran Bonzai poolt lisati sõir ja hoidised. Kin-

kekaart restorani poolt anti üle Hans Kruusamäele, kes üritusel kala ja valmistamise kulud kattis. Konkursile toodud viljad rõõmustasid aga Elistvere loomaparki asukaid.

Toit oli üritusel tasuta, kuid osta sai nii hoidiseid kui kohalike meistrite käsitööd. Hästi osteti loteriisid, mille iga pilet

võitis. Osaleti ka ühise kõrvitsapildi maalimises. Kunstnik Riina Täna viis läbi ja juhendas ühise maali loomist, kuhu iga osaleja sai maalida kõrvitsalise, lilled, päikese või isegi rõõviku.

Kogu päeva ilmestas meeleolukas kontsert Artur Raidemetsa ja Peeter Kaljumäe esituses. Suurepärase kogemustega Mare Taar oli päevajuhiks. Rõõmsat meeleolu lisas Rastla küla mustkunstnik Eduard Pärelson ning oksjonil kaubeldi maha 1934. aasta ajakirja Taluperenaine aastakõide.

Annetused talukoha välikõõgile on suureks abiks peagi algava ehitustööle.

Päev jättis väga positiivse mälestuse ning tänaseni on vaid head tagasisidet kuulda olnud.

Kuna korraldasin kõrvitsapäeva kolmandat korda, siis tugeva korraldusmeeskonnaga sujus kõik hästi.

Loodusgiidid tegid Väike-Maarjas kutseksamit

Haapsalu kutsehariduskeskuse loodusgiidide eriala kaheaastane õpe päädis kutseksami andmisega Lääne-Virumaal 6.–7. septembril, millest 6. september oli pühendatud Väike-Maarja valla loodus- ja vaatamisväärsustele.

Väike-Maarjat ja tema peamisi vaatamisväärsusi tutvustas Kristel Paimla, kelle üheks prioriteediks on mudakonnade ja harivesilike asurkondade säilimine Väike-Maarjas. Niisamuti kannab Kristel koos oma perega hoolt Märt Meose pärandi ehk Jaama 4 asuva maja ja kinnistu eest, mis täna kannab nime Villa Maarja. Niisamuti on Villa Maarjas hoiul Väike-Maarja valla endise turismikorraldaja Ellu Moisa elutöö, et seda siis edasi jagada kõikidele huvilistele. Ellu Moisa oli pühendunud Väike-Maarja rikkaliku ajaloo-, loodus- ja kultuuripärandi säilitamisele, korraldamisele, eksponeerimisele ja tutvustamisele.

Kristel Paimla Väike-Maarja vaatamisväärsusi tutvustamas. FOTO: Kai Ilustrumm

Loodusgiidide kursuse põhijuhendajad olid bioloog Maire Loide, giidid Kaire Reiljan ja Katrin Pärnpuu, linnuvaatleja

Marko Valker, turismiedendaja Aire Toffer, pärandkultuuri eestvedaja Triin Kusmin, maastike tundja Leelo Alasi, haridustehnoloog Airi Aavik, loodusfotograaf Aile Nõupuu, muinsuskaitse Anton Pärn jpt.

Eksaminaatoriteks olid zooloog ja looduskaitsetegelane Kaja Lotman, giid Rita Tammela ja ERMi metoodik Virve Tuubel.

Eksam sooritati edukalt ning sellest aastast on meil Eestis juures kutsetunnistusega üheksa uut loodusgiidi, keda saab kutsuda oma matkadele giidiks ja kes oskavad väga põnevalt vahendada loodust ja loodut meie ümber.

Kristel Paimlaga saab kontakti kristel.paimla@gmail.com.

Talgupäev tõi külarahva taas kokku

Käru külas toimus 30. septembril järjekordne talgupäev, et korrastada Juhan Kuke mälestuskivi ümbrust.

LY NIINELAI

Meie külast pärit eesti riigivanema ja ühistegevuse eestvedaja Juhan Kuke 140. sünniaastapäevaks 2025. aasta kevadel, on plaanis tähistada suurmehe sünnipaik infotahvliga. On valminud kavand täiendamaks mälestuskivi väärika

skulptuuriga.

Talgupäeval osalesid Raimo Birnbaum, Veljo Vaarik, Elin Tälli-Vaarik, Kalev ja Joosep Viiksaar, Sirje ja Jüri Aavik, Riina Rajaste ja Sven Kulvere. Pildilt puuduvad töodes kaasa löönud Hindrek Rajaste ning talguleiba küpsetanud ja suppi keetnud Aire Kundla.

Talgulised kogunesid ka ühispildile. FOTO: Ly Niinelaid

Kiltsi rahvamaja saal sai värske ilme

Siret Kotka poolt suunatud sihtotstarbelise viie tuhande eurose riigieelarvelise toetusega sai selle aasta augustikuus renoveeritud ja värskendatud ka Kiltsi rahvamaja suur saal.

Saali seinad lükatil kobrutanud värvist puhtaks ning tehti korda. Laes vahetati välja niiskunud kipsplaadid.

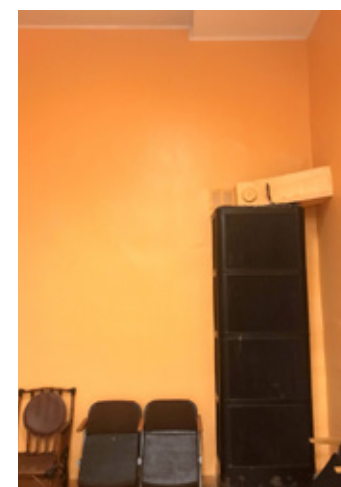
Tulemus sai väga ilus. Uue katuse all peaks saali lagi ja seinad igati kenad püsima.

Töid teostas ehitusettevõtte Orako OÜ. Suured tänud kõigile panustajatele!

SIRET STOLTSEN
MTÜ MEIE KILTSI

Kiltsi rahvamaja saal enne...

...ja pärast töid. FOTO: Siret Stoltsen

September seiskas seisaku

Nii on! Ja seisaku all tuleb silmas pidada tõsiasja, et paljud lapsed liiguvad suviti (kahjuks) vähem kui aktiivsel kooliperioodil. Niisiis, on aeg ratas taas kiiremini pöörlema panna! Tõsi on ka see, et 2023. aasta on kultuuriministeeriumi poolt kuulutatud liikumisaastaks. See on iseenesest tervitatav ja vajalik, kuid läbi kerge huumoriprisma väljendudes on kirjatüki autoril igasuguste loosungite suhtes kujunenud järjest suurem „allergia“.

JANAR RÜCKENBERG
RAKKE KOOLI KEHALISE
KASVATUSE ÕPETAJA

Miks? Sellepärast, et vahel tundub, mida rohkem on sellist loosunglikkust, seda vähemaks jääb nende kõlavalt nimetatud kampaaniate taha seda tegelikku regulaarset liikumist ning kõik need üleskutsuvad üritused on Facebooki piltide jaoks küll suurepäraselt sobivad, kuid sisult õnsad ja tühipaljas näitemäng. Inimeste mõtteviis iseenesest, ka ilma igasuguste üleskutsuteta peab muutuma, vastasel korral võime teha ühe spordinädala asemel ka aastas kolm, kuid tervised ikka halvenevad ja ülekaal kasvab. Liikumise propageerimisega on läbi erinevate liikumisürituste ellukutsumiste erilise agarusega juba 10–15 ja enamgi aastat tegeletud, ent TAI andmetel on laste ja noorte ülekaalusid jätkuvas kasvutrendis. Selge see, et tegelema selle probleemiga peab, millest tulenevalt toimetamegi meie Rakke koolis aastaringiselt ja igasugustest loosungitest sõltumata aktiivselt.

Spordipäev ja meistrivõistlused kergejõustikus

4. septembril algas meie laste kooliaasta sügisese spordipäeva. Võisteldi neljavõistluste süsteemis neljal alal: 60 m, kaugushüpe, pallivise ja 500 m jooks. Sügisene spordipäev kohe kooliaasta algul on oma moodi kvalifikatsiooniks maakonna algklasside võistlustele. Selgub, kes saab koondisesse ja kellele tuleb veel trenni teha.

7. septembril toimusidki Rakveres Lääne-Virumaa meistrivõistlused kergejõustikus algklassidele. Medaleid jagati

esimesele kuuele. Osalesime sellel võistlusel maakonna väikeste koolide arvestuses. Meie kooli esindus naasis nendelt võistlustelt väga korraliku auhinnasaagiga: kokku 18 medalit. Võistlus algas pendelteejooksuga (neli poissi ja neli tüdrukut), kus saavutasime 3. koha. Teatejooksu koosseis: Liis Marii Ojamäe, Camilla Kovaljov, Ketlin Kull, Maarja ja Ojanurm, Maksim Larionov, Henri Saare, Rasmus Kurvits ja Marten Veelmaa. Järgnesid individuaalalad. Liis Marii Ojamäe saavutas 4.–5. klassi tüdrukute arvestuses 60 m jooksus 1. koha (9,00), 400 m jooksus 1. koha (1,19,72) ja kaugushüppes 2. koha (3,88). Samas vanuseklassis saavutas Kristelle Riigor 60 m jooksus 2. koha (9,43), kaugushüppes 6. koha (3,42) ja 400 m jooksus 6. koha (1,28,02). Maarja Ojanurm saavutas 1.–3. klassi tüdrukute arvestuses 60 m jooksus 1. koha (10,48), kaugushüppes 2. koha (3,01) ja 400 m jooksus 6. koha (1,33,84). Sirel Selbak saavutas samas vanuseklassis palliviskes 3. koha (20 m) ja kaugushüppes 3. koha (3,01). Ketlin Kull saavutas 1.–3. klassi tüdrukute arvestuses 400 m jooksus 4. koha (1,23,59). 1.–3. klassi poiste arvestuses saavutas Hugo Mitt 400 m jooksus 6. koha (1,37,95). Samas vanuseklassis saavutas Rasmus Kurvits 60 m jooksus 4. koha (10,25), palliviskes 2. koha (24 m), 400 m jooksus 4. koha (1,28,79) ja kaugushüppes 5. koha (3,04). Täname kõiki koondisesse kuulunud noorvõistlejaid!

Sügiskrossi töi võistlemas õpilasi erinevatest koolidest

15. septembril toimus Rakke linnamäe nõlvadel traditsiooniline sügiskross. Ilm oli kaunis ja täpselt paras ühe 500 m pikkuse

jooksudistantsi võidu peale tegemiseks. Osalesid õpilased Rakke (41), Simuna (18) ja Laekvere (12) koolist. Kokku osales 71 õpilast: 38 tüdrukut ja 33 poissi. Võisteldi viies kategoorias, poisid ja tüdrukud eraldi arvestuses. Medaleid jagati iga võistlus kategooria viiele kiireimale jooksjale. Võistluste absoluutselt kolm kiireimat tüdrukut olid Merit Nõmmiste Simunast (2.09,47), Siret Kaasik Simunast (2.12,28) ja Mirtel Laht Rakkest (2.17,78). Kolm absoluutselt kiireimat noormeest olid Karlis Aleksandrov Laekverest (1.51,26), Karmo Viru Rakkest (1.53,36) ja Kert Karm Simunast (1.55,67). Õpetaja Janar Rückenberg tänab kõiki võistlejaid Rakke koolist, aga ka naaberkoolide õpilasi ja õpetajaid, kes meid oma osalusega austasid. Suur aitäh abikohtunikud Henri Mitt, Marko Teede, Elisabeth Tälli, Anabel Mattisen ja Keitlin Linnaste. Tänu abi eest Anti Pällole ja Enno Eilole! Kohtumiseni järgmisel aastal!

Spordinädalal koguti meetreid, ületati teisi ja iseennast

19.–25. septembrini pidasime üle-euroopalist üheksandat spordinädalat, mis Rakke koolis seisneb meetrite kogumises. Viie tunni jooksul (esmaspäevast reedeni), igal õhtul täpselt 60 minutit oli õpilastel ja personalil võimalus koguda tuhandemeetrise ringil meetreid. Selgitati paremsuhtelisi klasside vahel ja individuaalarvestuses. Maksimaalne aeg, mille jooksul meetreid koguda, oli viis tundi. Uhkusega saan öelda, et väga suur hulk õpilasi (44) kasutas selle aja ka maksimaalselt ära. Osalusprotsent spordinädalast oli 82%, viie päeva jooksul rassis suur osa Rakke koolist

6. klassi sügisese spordipäeva 500 m jooksu stardis. FOTO: Janar Rückenberg

Sügiskrossi avamine. FOTO: Janar Rückenberg

Rakke kooli koondis Rakveres võistlustel. FOTO: Janar Rückenberg

Karmo Viru spordinädala 1. päeval pärast 12 725 m läbimist. FOTO: Janar Rückenberg

Riivik, Katerina Lillemets ja Kerli Kalmus (8. klass) 44 500 m viie tunniga. 8.–9. klasside poiste esikolmik: Karmo Viru (8. klass) 65 275 m viie tunniga, Fredi Karuks (8. klass) 57 725 m viie tunniga ja Mikk Tooming (8. klass) 57 625 m viie tunniga.

Läbides viiel päeval viie tunniga 65 275 meetrit, jooksis Karmo Viru ühtlasi ka uue absoluutse koolirekordi. Karmo läbis igal päeval 60 minutiga keskmiselt 13 055 m (13 km) ja ületas oma eelmise aasta rekordit ligi viie km-ga. Kummardus selle noormehe ees!

50 km või enama distantsi läbimiseks viie tunniga oli sellel aastal üheksa õpilast: Karmo Viru, Fredi Karuks, Mikk Tooming, Karel Kurvits, Karl-Martin King, Markus Kull, Ketlin Kull, Mari Kalmus ja Mirtel Laht. Sellise distantsi läbimine spordinädalal annab meie koolis spordinädala legendi staatuse.

Kokkuvõttes tänan kõiki osalenud õpilasi, klassijuhatajaid ja osalenud koolipersonali. Eraldi kummardus ka Erika Rückenbergil, kes on selle ürituse läbiviimisel asendamatuks abiks! Kohtumiseni 2024. aastal ja siis tähistame juubelina juba 10. spordinädalat!

liialdusteta päris „mehemoodi“. Personali poolt tulid õpilastele eeskujuks ja neid toetama 13 inimest. Seda, kui pühendunult väga paljud lapsed sellel spordivõistlusel tegutsesid, on tõsiselt hea vaadata. Teha viiel järjestikusel päeval täpselt tunniajase perioodi vältel 8–10 ja enamgi kilomeetrit, on korralik pingutus, mida vana spordimehe silm oskab hinnata. Samuti on rahuldust pakkuv näha, et on lapsi, kellele läheb selline sportlik proovilepanek tõsiselt korda. Klasside arvestuses võitis ülivõimsalt uue koolirekordiga õpetaja Malle Lepa 8. klass ja seda juba neljandat aastat järjest. Teise koha sai 7. klass ja kolmandale kohale platseerus 6. klass, kes heitluses 4. klassiga jäi sellel aastal veel napilt peale. 4.–5. klasside tüdrukute esi-

kolmik: Ketlin Kull (4. klass) 52 450 m viie tunniga, Nele-Liis Kirsipuu (4. klass) 48 775 m viie tunniga ja Camilla Kovaljov (4. klass) 44 125 m viie tunniga. 4.–5. klasside poiste esikolmik: Henri Saare (4. klass) 36 375 m viie tunniga, Maksim Larionov (4. klass) 30 775 m nelja tunniga ja Gregory Pärtel (4. klass) 25 575 m nelja tunniga. 6.–7. klasside tüdrukute esikolmik: Mari Kalmus (7. klass) 52 525 m viie tunniga, Kirke Uibokand (6. klass) 42 650 m viie tunniga ja Kirti Uibokand (4. klass) 40 575 m 5 tunniga. 6.–7. klasside poiste esikolmik: Markus Kull (7. klass) 54 525 m viie tunniga, Karel Kurvits (7. klass) 52 650 m viie tunniga ja Karl-Martin King (6. klass) 51 675 m viie tunniga. 8.–9. klasside tüdrukute esikolmik: Mirtel Laht (8. klass) 54 500 m viie tunniga, Lorette-liris

Harrastajad lähemalt ja kaugemalt võtsid mõõtu. FOTO: Kertu Anslan

Spordihoone tähistas sünnipäeva võrkpalliturniiriga

JANE KOOL
VÄIKE-MAARJA SPORDIHOONE
JUHTAJA

30. septembril tähistas Väike-Maarja spordihoone oma 16. sünnipäeva traditsioonilise võrkpalliturniiriga.

Turniiril osales kokku 15 harrastajate tasemel nais- ja meeskonda lähemalt ja kaugemalt. Meeste alagrupid mängiti Rakke kooli võimlas, naiste alagrupid Väike-Maarja spordihoones ning finaaliid Väike-Maarja ja Triigi spordihoonetes.

Mängiti kahe geimi võiduni, tasavägiselt

tulemuse korral mängiti ka kolmas geim 15 punktini. Näha sai tõeliselt tasavägist ja vaatamängulist võrkpalli.

Naiste karika viis koju naiskond Hästi (Ingrit Lang, Annika Deedin, Epp Sepp, Hanna Loore Öunpuu, Berit Korindt, Helen Kalju, Sirvi Pals), teiseks mängis enast Päri naiskond (Gerli Pukk, Piret Taim, Merike Teska, Anniki Jaana, Piret Helve, Kristin Tamberg, Agne Närripa) ning kolmandale kohale platseerus Saarepeedi naiskond.

Meeste esikoha ja karika viis oma riiulisse taas Tamsalu võrkpallikubi, mille liik-

meteks Priit Maasik, Timo Tiisler, Andres Tuka, Indrek Mets, Taavi Mängel, Marek Peterson, Tanel Uusküla, Taavo Lauk, Kert Rang. Teise koha vääriliselt esines võistkond Valtu, koosseisu kuulusid Kunnar Püvi, Aivar Püvi, Mihkel Kalda, Urmas Niklus, Rain Neutal, Virgo Olju, Andres Sahkur). Kolmanda koha medalid said kaela võistkonna Ringo liikmed koosseisus Sten-Priit Hunt, Karl-Richard Penu, Martin Kalda, Aivar Kuk, Raimo Roode, Ringo Pöldäär, Kaspar Krasilnikov.

Tõstepõrandal on Helena küll üks, aga tema edu taga on suur küla. FOTO: Kristiina Ernits

Helena Veelmaa kirjutab end üha suuremate tähtedega spordiajalukku

Rakkest pärit Helena Veelmaa tuli jõutõstmises taas Eesti meistriks. Ta purustab naiselikkuse müüte ja kirjutab enda nimele järjest uusi rekordeid.

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

Veelmaa kogusumma tänavustel Eesti meistriõistlustel kolme tõsteviisi kokkuvõttes oli 466 kilo ja lähimat konkurenti edestas ta paarikümne kiloga. Kükkimise tulemus 176 kilo oli ka uus Eesti rekord. Surumises paranes aga Eesti rekord lausa kaks korda: kõigepealt oli see 104 ja siis 105 kilo.

Sinu tulemus oli tõesti viimastel Eesti meistriõistlustel muljetavaldav. Millised olid emotsioonid pärast võistlust ja kas enda püstitatud eesmärgid said täidetud?

Küki 176 kg saavutasin teise katsega ning jäin rahule. Kolmanda katse panin 180 kg tunnetamise eesmärgil ja mõttega „kaotada ei ole midagi“, sest ei ole varem nii suurt raskust kükkinud. Kuna ilmselt oli kerge hirm endale sooritusel liiga teha, siis kahjuks ei teinud kükki piisavalt sügavale ning seda katset ära ei loetud. Õnneks viimane katse näitas pigem, et mul on võimalust detsembris Euroopa meistriõistlustel seda realiseerida.

See ei ole üldse tavapärane, et väikestest maakohast sircub selline suur tegija. Kuidas jõudsid selle spordialani, kas enne kui kangi rebima hakkasid tegid ka muid alasid?

Ma alustasin põhikoolis Väino Kondoja juhendamisel kergejõustiku trennidega ning minu treeningkaaslasteks oli praegune mitmekordne Eesti meister Kelly Nevolihiin. Nüüd olen mina ka mitmekordne Eesti meister, aga lihtsalt teisel alal. Lisaks puutusin lähemalt kokku ka võrkpalliga, kuid ei jäänud sellele alale pikalt pidama.

Kuidas selle hea spordipisiku kinni püüdsid ja miks just selle ala juurde jäid?

Mulle on olnud spordis eeskujuks lapsest saati mu vennad ning põhikoolist alates õpetaja Janar Rückenbergi, kes on teinud mitmekülgset ja pühendunud erinevaid alasid. Ilmselt tema eeskujul olen alati tähtsaks pidanud enda füüsilist liigutamist, et vaim oleks tasakaalus. Kui vaimul on raske, siis tahan jätta ka liigutamise ära, kuid vaimnaks saades olen mõistnud, et vaimsel raskel ajal just peabki liigutama, et meel püsiks erksana.

Klassikalise jõutõstmise juurde viis mind mu praegune treener Kalev Arbus, kes kutsus mind 2017. aastal võistlustele alaga tutvust tegema. Alguses kõhklesin, et mis mina ikka, aga 30 minutit hiljem küsisin üle kuupäeva ja mis ma seal täpselt tegema pean. Sealt

hakkas suurem töö pihta nii raskuste suurendamise kui ka tehnika parendamise suunas.

On Rakkes tingimused selle spordiajala tegelemiseks olemas?

Rakkes on sobivad tingimused alaga tegelemiseks olemas. Kui on tahet ja soovi trennida ning võistelda, siis saab väga hästi hakkama igal pool. Mina ei trenni igapäevaselt määrustikuga võistlusteks paika pandud varustusega, aga see ei takista mul parandada tulemusi võistlustel.

Sa oled Eesti meister, aga Sul on ka ette näidata üliõpilaste maailma-meistriõistluste pronksmedal ja Euroopa üliõpilaste meistri tiitel. Kui suurt pingutust see vajab?

Ma olen tõstepõrandal küll üks, aga minu edu taga on suur küla – treener, trennikaaslased, pere, sõbrad ja tööandja (kooliajal sisekaitseakadeemia). Treener teeb kava ning kui numbrid on must-valgelt kirjas, siis ühtegi kirjapandud raskust liigutamata ei jäta. Trennikaaslased aitavad hoida distsipliini koos trennis käimisega. Pere ja sõbrad tunnustavad ja elavad kaasa mu sooritustele. Töötan ametikohal, mis toetab igati mu treeninguid ja kolleegid märkavad samuti saavutusi. Seega kogu küla on vundament – ükski võib läbi lüüa, aga koos on see kiirem ja tulemuslikum. Kui ise tead, mida tahad saavutada (näiteks saada Eesti meistriks), siis selleks tuleb pühenduda ja valikuid teha koguaeg, mitte vaid paar tundi nädalas trenni teha.

Oled õelnud, et Sinu eesmärk ei ole tiitel, vaid ise areneda ja ennast ületada. Miks see nii on ja kas spordis pole oluline tulemus või kõrgeim pjedestaalikoht?

Ma ei saa öelda, et mind kurvastab, et olen kõige tugevama naise tiitliga Eestis (naerab). Siiski pean oluliseks arengut. Paigalseis tekitab kõige suuremat nõrdimust. Sel korral parandasin näiteks Eesti rekordit kükis vaid 0,5 kg, aga see tekitas minus meeletut rõõmu, kuigi ka eelmine rekord oli minu nimel. Ma tegelen tippspordiga ja areneda, mitte selleks, et püsida samas kohas kus viis aastat tagasi. Mulle ei ole alati vaid esikoha medaleid ja karikaid jagatud. Poodiumi kõige kõrgemal astmel seismine toob lisamotivatsiooni hoida tiitlit, madalamal astmel seismine näitab samuti, et on võimalik edasi areneda ja saavutada veel enamat.

Jõutõstmine ei tundu esmapilgul väga naiselik ala. Samas on siiski naiste seas jõutõstmine populaarsust kogunud ja osavõtt võistlustest kasvanud.

Milles avaldub jõutõstmise võlu sinu jaoks?

Tõstepõrandal olen ma üks ja seal teen soorituse vaid mina. Tehnikasport on see, millal midagi katki võib minna, kuigi ise võin olla heas vormis. Meeskonna aladel ei tea, millal eksin sooritusega ning kui sellest näiteks söltub tiitel, siis tunnen, et mina olen olnud ainus, kelle vea tõttu kaotus tuli. Jõutõstmises ei saa ma kedagi teist süüdistada ja pean tööd tegema vaid iseendaga.

Oled õppinud üldse sisekaitseakadeemias vanglaametnikuks. Miks selline valik ja kas või kuidas põhitoo sinu spordikarjääri toetab?

Mulle meeldib kord, sport ja reeglid. Sain tutvuda 2015. aastal vanglatööga ning see sobis mulle. Vanglaametniku eriala eeldas head kehalist võimekust ning kuna sport on töö osa, siis see tõi veel enam plusspunkte. Kuna vanglaametnikel on vajalik igal aastal läbida kehalised katsed, siis on mul võimalik sporti teha põhitoo ajal. Lisaks toetab mu spordiala valik ettevalmistust katsete läbimiseks.

Kuidas sa võistlusteks üldse valmistud ja kuidas selleks põhitoo kõrvalt aja leiad?

Mu tööandja on olnud igati toetav minu spordikarjääris ja võimaldanud mul töötada erinevatel ametikohtadel, mis ei sega mu elurütmi, und ega ettevalmistust võistlusteks. Käin regulaarselt trennis ja pingutan, et saaksin öösel unetunnid täis. Ei saa öelda, et oleks lihtne käia täiskohaga tööl ja teha tippsporti täiesti teises valdkonnas.

Kui palju oled pidanud oma toidulaua või ajaplaanides tegema ümberkorraldusi, et oma elus seadud eesmärgid või tulemused saaks püstitatud?

Ise tunnen, et aja kasutamine on lapsest saati sarnane ehk öö-, (kooli) töö- ja vabaaja tasakaal on alati olnud tähtis. Toitumises ei ole teinud suuri ümberkorraldusi – kõik on tulnud ajaga, kui olen hakanud aru saama, mis on kütus mu kehale ja mis mõjub vastupidiselt. Ei väida, et teen kõige puhutamaid ja tervislikumaid valikuid alati, kuid toidulaua peab säilima tasakaal. Kui üks päev või toidukord sööngi rasvemat või rohke suhkruka toitu, siis tasakaalustan järgmisel päeval toidukorra rohkem värske toiduga. Pigem hoian igapäevaselt toidulaua mitmekesisena, et saaks nautida kõike.

Milliseid soovitusi liikumisaastal jagad?

Liikumisaasta eesmärk on tekitada rohkem huvi liikumisharrastuse ja

Helena Veelmaa (keskel) krooniti taas Eesti meistriks. FOTO: Kristiina Ernits

tervislikumate eluviiside vastu

– enese liigutamine peaks olema iga inimese sees juba sünniga. Keha on loodud liikumiseks. Ma ei ole enda elus veel kordagi kuulnud, et keegi kahetseks enda aktiivset liigutamist päevas miinimum 30 minutit. Liikumine toob hea enesetunde, vähendab stressi ning paneb töötama eesmärgi suunas, milleks on elada oma parimat elu. Mu sõbranna on öelnud väga hea mõtte: „liikudes sa mitte ainult ei võida ajas rajal, vaid ka elus.“ See on lause, mis võiks olla liikumisaasta deviis.

Ise tegelen küll põhialana raskuste liigutamisega, kuid tasakaalu hoidmiseks leian aega ka looduses jalutamiseks või jooksmiseks ning suviti tege- len kergejõustikuga.

Et sellise alaga tegeled ja üldse kõige füüsilist jõudu nõudvaga ise hakkama saad, ei klapi ilmselt paljude ettekujutusega soorollidest. Kas kooliajal ei olnud etteheiteid? Kuidas pere sellesse valikusse suhtus ning mida üldse ütled neile inimestele, et selliseid müüte murda?

Ma ei mäleta etteheiteid – ilmselt ei ole salvestanud negatiivsust ja olen ümbritsenud end heade inimestega, kes oskavad rõõmu tunda minu saavutuste üle, sh mu pere.

Müüte loovad need inimesed, kes selle alaga kokku ei ole puutunud. Pigem soovitan värske pilguga vaadata kõigele uuele ning olla avatud uute teadmiste, kogemuste ja võimaluste osas.

Kui sageli üldse ise kleidi selga saad tõmmata ja kontsad jalga panna? Või üks ei sega teist?

Minu elus ei sega üks teist. Naudin väga kleidi kandmist, kuigi pigem leiab mind siiski pükstes. Üritan seda „viga“ sihikindlalt parandada (naerab). Ettevalmistusperioodil on ainus prioriteet enne kleidi selga tõmbamist, et trenn peab olema tehtud.

Ja veidi ehk filosoofiline küsimus, kas elu on sport ja sport on elu? On sul üldse vaba aega ka ja millele selle pühendad või mis asjad su elus veel olulisel kohal on?

Kõik oleneb vaatenurgast ja mis perioodil vaadata. Praegusel hetkel ütlen, et sport on elu. Kõik mu plaanid ja nädalakavad on tehtud selle järgi, millal ma trennis olema pean ja mis trenni sisu on.

Mul on ikka vaba aega ka, aga mu lähedased teavad, et võistlusteks valmistumisel tuleb sageli enne sport ja seejärel ühine aja veetmine. Lähedastega rutiinist väljalülitamine on väga oluline ja püüan seda ka endale ise meelde tuletada. Pean kõige tähtsamaks inimesi enda ümber – nendeta ei oleks ma praegu ka spordis jõudnud nii kaugele, kus ma olen praegu.

Kui palju Sa oma intervjuudes või vestlustes tõstad esile, et sinu juured on Rakkes ning mil moel pead oluliseks näidata, et tegelikult on kõik kinni enda

tahtmises midagi saavutada ja töö selle nimel? Ehk ei märgi üldse rolli see, kui võimalused on kasinad või oled nõ maalaps.

Minu jaoks on mu kodukoht väga tähtis, sest sellel on suur osa mu kujunemisel – see on mu teekonna alguspunkt kõiges. Ma osalesin esimesel EMV-1 klassikalises jõutõstmises alles 22aastasena. Mõnel teisel alal selles vanuses alustades oleksin lootusetult hiljaks jäänud. Pühendunult tööd tehes ja teistel sabas sõrkides on õnnestunud tulla üliõpilasena Euroopas kõige tugevamaks, mis on minu jaoks väga uhke tulemus.

Kahjuks tuleb nentida, et maakoh- tades on raskem erinevaid võimalusi realiseerida, just maakonna äärealadel. Kindlasti ei tohi unustada lapsevanemate rolli laste liikumises ja spordis. Mina sain vanematelt igakülgset tuge kui soovisin tegeleda erinevate spordia- ladega ja hindan seda väga. Tänapäeval on liikumiseks ja sportimiseks võimalusi palju ning ma olen väga õnnelik, kui saan taas midagi uut proovida ja seal ka pingutada, et enda parim sooritus teha.

Jõutõstmine ei tundu esmapilgul väga naiselik ala, aga üks ei sega teist. FOTO: Grete Veedla

Koguduste teated

VÄIKE-MAARJA KOGUDUS

Tamme 4, Väike-Maarja

Jumalateenistused pühapäeviti kell 13
 Jumalateenistused 22.10, 29.10
 Missa 15.10; 05.11; 12.11, 19.11, 29.11
 Alates oktoobrist piiblitunnid
 igal neljapäeval kell 15. Nii ka novembris.
 Leerikool alustab 5. novembril. Leeritunnid toimuvad pärast missat
 algusega kell 14.15 koguduse pastoraadis 05.11, 19.11, 10.12 ja 17.12.
 Leeripüha on 24.12 algusega kell 13.
 Väike-Maarja leinamaja on avatud teenuse pakkumiseks.
 Pastoraadis saab sündmuste korraldamiseks
 rentida saali koos köögiiga.
 Hooldajaõpetaja praost Tauno Toompuu
 Tel 529 0651, tauno.toompuu@eelk.ee
 Juhatuses esimees Kaire Kislov
 Tel 5342 4600, kairekis@mail.ee
 Koduleht sites.google.com/site/eelkvaikemaarjakogudus

AVISPEA KOGUDUS

Avispea küla

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30
 Tel 323 5450, 524 1982, e-post avispea@
 ekklesia.ee
 Koduleht http://avispeakogudus.wixsite.com/kogudus

SIMUNA KOGUDUS

Allika 3, Simuna

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11
 Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021
 E-post enn.salveste@eelk.ee

RAKKE KOGUDUS

Oru 6, Rakke

Jumalateenistused pühapäeviti kell 15
 Koguduses alustab Restart teist hooaega.
 Õpetaja Anneli ootab lapsi ja noori
 Rakke kirikusse 22. oktoobril kell 14.
 29.10 kell 15 tähistab Rakke kogudus 87. aastapäeva.
 Sõna jagab Valga koguduse pastor Otto Aavisto.
 Tel 5623 1313, e-post rakke.kogudus@gmail.com
 Koduleht http://rakkekogudus.weebly.com/

JEHOOVA TUNNISTAJATE KOGUDUS

Rohuaia 30, Rakvere

Koosolekud pühapäeviti kell 11
 Tel 5695 1316
 Koduleht http://jw.org

Kalmistumeistrid

Väike-Maarjas – Heili Talpsepp, tel 516 1809
 Simunas – Sirje Prual, tel 524 7944
 Aos – Aili Uustalu, tel 524 6501

Mälestame

Ei võta sõnad leinavalu, ei kuivata nad pisaraid ...

KALJU TAMMEJÕE	09.04.1933–21.09.2023
ARNE KRUBE	18.12.1951–24.09.2023
ATALJA MÄEVEER	22.02.1931–07.09.2023
ESTER LETT	28.01.1941–25.09.2023
KAIE JÕESAAR	15.05.1965–12.09.2023

Näitused

Väike-Maarja muuseumis näitus "Väike-Maarja haridusel läbi ajakirjandus-
 prisma". Näitus Väike-Maarja keskkooli ja gümnaasiumi kajastustest ajakir-
 janduses. Näitus on pühendatud Väike-Maarja 150 järjepidevale haridusaastale.
 Näitust saab vaadata 2023. aasta lõpuni.

Vao tornlinnuses püsinäitus Vao mõisa ja tornlinnuse ajaloost ning tänapäevast.
 Sissepääs linnusesse ja näitusele etteregistreerimisel muuseum@v-maarja.ee
 või tel 326 1625.

Väike-Maarja seltsimajas oktoobri lõpuni Jule Käen-Tormi maalinäitus „Go
 girl“.

Väike-Maarja vallamaja teisel korrusel oktoobri lõpuni Suokassi maalinäitus
 „Elu sies“.

Rakke raamatukogus vaibakunstnik Tiia Saarti loomingufotode näitus.

Rakke kultuurikeskuses kunstnik Eve Valperi maalinäitus.

Simuna rahvamajas 25. oktoobri vaibakunstnik Tiia Saarti loomingufotonäi-
 tus "Loretta ja teised naised".

Näitusi saab külastada majade lahtiolekuaegadel!

Kui soovid sisestada oma ürituse kultuurikava.ee, saada info
 aadressile maire.haava@v-maarja.ee. Edastatav info peaks
 sisaldama sündmuse nimetust, toimumise kuupäeva, kellaega ja
 asukohta, esinejaid ning fotot või visuaali. Lisada võib ka rohkem
 sisukirjeldust.

TASUTA

3. NOVEMBER KELL 18

VÄIKE-MAARJA VALLA

NOORTE

HALLOWEENI PIDU

SIMUNA RAHVAMAJAS

VALIME PARIMA
KOSTÜÜMI JA
SELGITAME VÄLJA
SUURIMA TANTSULÖVI

VÄIKESE NÕIA
SUUPISTELAUD

DISKO
JA
ÜHISMÄNGUD

TRANSPORT
PEOLE
VÄIKE-MAARJAST
JA RAKKEST

FOTONURK

Tule võimlema!

Alates 3. oktoobrist,
igal teisipäeval kell 10

Väike-Maarja seltsimajas.

Harjutused on jõukohased
ja tervist toetavad alates
55+ meestele ja naistele.

Võta kaasa hea tuju!
Osalustasu 2 € kord.

Lisainfo Epp 5563 8128,
epp.kaljos@mail.ee

Üritused

14.10 kell 15 Avispea külas Liivojal üritus pealkirjaga "Jõulud pole enam mägede
 taga". Jõulaat, jõulukohvik ja näitusenurk "Kui naistel on savi". Esmaettekandele
 tuleb Wõnnusvere Wabalava näitetrupi esimene tükk, milleks on Margus Oop-
 kaubi lühinäidend "Jõuluvana kodu jõulud". Kohal on jõuluvana. Arveldamine
 sularahas, üritus ise tasuta.

16.–22.10 rahvamajade nädal. Rakke kultuurikeskuses on nädala jooksul või-
 malus olla töövarjaks ringide harjutustundides. Teisipäeval 17.10 lähevad lauljad
 külla Koeru hooldekodusse. Neljapäeval 19.10 makramee töötuba. Pühapäeval
17.10 kell 18 Väike-Maarja raamatukogus lauamänguõhtu täiskasvanutele.
19.10 kell 18 Rakke kultuurikeskuses makramee töötuba. Info tel 5569 2792.
19.10 kell 19 Väike-Maarja seltsimajas etendub A. Kivirähki „Aabitsa kukk“. Pi-
 letid müügil Piletilevis.

21.10 kell 12 Väike-Maarja muuseumis hõimupäev. Virulased.

21.10 kell 17 Väike-Maarja seltsimajas tantsuselts Tarapita 35. aastapäeva
 tähistamine.

22.10 perepäev, kinopäev, pannkoogihommik. Info tel 556 92792.

23.10 kell 19 Väike-Maarja seltsimajas komöödiafilm „Vigased pruudid“.

24.10 kell 18 Rakke raamatukogus vestlusõhtu „Luulest lugudeni“. Külas kirjanik
 ja maailmarändur Lauri Rapp ning näitleja ja luuletaja Anne-Mai Tevahi.

25.10 kell 17 Triigi raamatukogus kohtumine kirjanikuga. Külas Andres Pulver.

28.10 kell 11 Rakke linnamäe staadionil BikeFanatics CX karikasari 2023 Rakke
 CX.

28.10 kell 21 Georgi söögitoas retropidu, Eesti 90ndad. Esineb tantsuansambel
 Playboyz ning ajastu hitte Eestist ja välismaalt mängib DJ Koomad. Sissepääs
 naistele tasuta, mehed 5€.

28.10 kell 19 Rakke kultuurikeskuses hooaja alguse pidu. Tantsuks ans Cantare,
 külaliseks ans Nagu Merelaine. Peopilet 8 eurot. Info ja laudade broneerimine tel
 5569 2792.

29.10 kell 13 Simuna rahvamajas simunapäeva tähistamine. Terje Hiitamme
 maalinäituse avamine. Töötab Simuna kooli kohvik. Üllatusesinejad.

30.10 kell 18 Georgi pubis Väike-Maarja mälumängusarja 2. mäng.

31.10 kell 18 Kiitsi mõisa kohtumine kirjanikuga, külas on Ain Kütt. Transpordi
 kohta info telefonil 5304 1150.

03.11 kell 18 Väike-Maarja raamatukogus Liis Saarepere fotonäituse avamine.

05.11 kell 13 Väike-Maarja seltsimajas klubi Härmalõng pidu. Pilet 6 eurot.

07.11 kell 18 Rakke raamatukogus sari „Kodukandi suurkujud“. Eduard Wiiralt ja
 Aleksander Suuman.

07.11 kell 18 Väike-Maarja raamatukogus veepudeli kandekoti meisterdamise
 töötuba.

10.11 kell 19 Simuna rahvamajas maskiball. Külalisteks tantsutrupp Zagadka ja
 Lady Dance, Viru-Nigula Mehed. Tantsulusti ansambli Vana Kallim, õhtut juhib
 Mare Taar. Toimub erilise maski valimine. Pääsmed eelmüügis 23.10–31.10 viis
 eurot; 1.11–7.11 seitse eurot, alates 8.11 kümme eurot. Info Simuna rahvamajas
 või tel 323 7217 ja 5558 3566. Pääsmete eelmüük Simuna rahvamajas alates 23.
 oktoobrist.

12.11 kell 11 Rakke kultuurikeskuses Väike-Maarja valla meistrivõistlused males.

16.11 kell 18 Rakke kultuurikeskuses makramee töötuba. Info tel 5569 2792.

19.11 kell 13 Tamsalu kultuurimajas maakondlik eakte pidupäev. Kavast kontsert,
 esinevad kohalikud taitlejad, Uhtna mandoliorkester, Viru-Nigula Mehed,
 Rakvere tantsuteater, kosmeetika ja käsitöö müük, einelaud. Osalustasu kolm
 eurot. Ühise transpordiga mineku soovist anna teada Renele tel 5569 2792.

25.11 kell 20 Rakke kultuurikeskuses kantri stiilis salongipidu. Tantsitab Väliharf.
 Öhtujuht kauboikuningas Taavi. Peopilet 10 eurot. Info ja laudade broneerimine
 tel 5569 2792.

PÄÄRU OJA KASPAR VELBERG MAARJA JOHANNA MÄGI OSKAR SEEMAN MARIA TERESA KALMET SIMO ANDRE KADASTU HARRY KÖRVITS

MULGIID TULEVAD!

VIGASED PRUUDID

Väike-Maarja seltsimajas
 23. oktoobril kell 19
 Pilet 6 €, sooduspilet 4,50 €

Õnnitleme noorimaid
vallakodanikke

STEVEN VAARIK	26.09.2023
ALEKSANDRA-RAMILDA RITSON	01.09.2023
KEIRA JÜRGENSON	06.09.2023
NORA EMILIA MÄLK	09.09.2023
BEATRICE MONDI	12.09.2023
LEVON LILLEORG	29.09.2023

Üks päev kui pärl ta teiste seas
 kord aastas särab igas eas

Õnnitleme eakaid
sünnipäevalapsi

96	NIKOLAI GLADCHENKO	80
UDO KOLK	30.11.1936	ÜLO KOMP
09.11.1927	MAIMU KÜLANURK	05.11.1943
95	03.12.1936	75
HILJA KALJO	86	TIIU AHI
09.11.1928	MARET BLOK	02.11.1948
93	04.11.1937	MARE PALMISTO
HELJU VEERMÄE	ELVI TANILA	05.11.1948
21.11.1930	06.11.1937	NINA KUUSMA
89	LUULE MATSO	09.11.1948
LIINA VÄIZANEN	15.11.1937	VELLO LAUKSE
21.11.1934	LEILI TEDREKULL	24.11.1948
ERIKA-KOIDULA METSARU	20.11.1937	70
22.11.1934	ELVI AMBOS	REIN JAKOBSON
88	22.11.1937	07.11.1953
SALME GROSS	MAIMU POHLAK	MAIVE SEPP
01.11.1935	23.11.1937	07.11.1953
87	LEIDA LÕUNE	MAIE OJASAAR
EINO KASEMAA	04.11.1938	26.11.1953
28.11.1936	VIRVE PRITS	KALEV KUKK
REIN KULPAS	22.11.1938	04.11.1938
28.11.1936	MEIDA MAYER	KLAARA HOKKANEN
	27.11.1938	28.11.1953
		JAAK TARRE
		30.11.1953

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäeva-
 õnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Palju õnne 47. sünnipäevaks
ANDRUS MÄGI
 onu Margus

TERESA ABIVAHENDIKESKUS

Uriinipidamatuse abivahendid, naha- ja haavahooldusvahendid, imavad aluslinad, mähkmed jm.

Pensionistidel kaup 40% soodsamalt. Tööealistel puuetega inimestel vajalik arstitõend abivahendi soetamiseks.

Tellimiseks ja infoks helistada tel 5343 9837. Abivahendi soovist teavitada viis tööpäeva varem!

Rakke raamatukogus (Faehlmanni 26) saab tellitud tooted kätte 3. novembril kell 11, Väike-Maarja hooldekodus (Ravi 1, I korrus) 10. novembril kell 11.

Hea maaomanik, rendi põld mahepõllumajandajatele!

Äntu Mõis OÜ soovib rentida Väike-Maarja vallas põllumaad

Äntu Mõis OÜ on Lääne-Virumaal Äntu külas asuv mahepõllumajanduse ettevõtte, kus kanade ja munatootmisega on tegeletud üle kahekümne aasta. Juba 2008. aastast on suund mahepõllumajandus ja maheteraviljakasvatuse ning alates 2012. aastast mahelinnukasvatuse.

Kontakt:
Lauri Bobrovski, tel +372 523 0732, lauri@antumois.ee

Müüa metsakuiva kuuske, pikkus 37cm ja 50 cm.
Müüa toidukartulit „Laura“ ja „Gala“.
Võrk 25 kg. Transport.
Tel 5199 3008

Kontakt:
Lauri Bobrovski, tel +372 523 0732, lauri@antumois.ee

Müüa metsakuiva kuuske, pikkus 37cm ja 50 cm.
Müüa toidukartulit „Laura“ ja „Gala“.
Võrk 25 kg. Transport.
Tel 5199 3008

Korstnapühkija
Tel 5560 4046

Tervendav mer. massaaž.
Hea kingitus endale või sõbrale.
Info: Eipri külas, tel 5323 9228 Anti lotusmassaaž.ee/hinnakiri

ELEKTRIPESA

- ✓ elektripaigaldiste käit kuni 1000 V
- ✓ sise- ja väliselektritööd
- ✓ elektriketete likvideerimine
- ✓ elektrilõikude koostamine

www.elektripesa.ee 502 0278

VÄIKE-MAARJA PUIT müüb

soodne pellet 6 mm premium 300 €/alus 990 kg
Puitbrikett alates 300 €/alus
Ehituslik saematerjal
Transpordi võimalus
Tel. 520 6369, 515 0268
Väike-Maarja, Jaama 7a

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väljaandja Väike-Maarja vallavalitsus, tel 329 5750

Toimetaja Kristel Kitsing, tel 329 5759, 5349 962

Tiraaž 2700

Küljendus MK Meedia OÜ, info@mkmeedia.ee

Trükk Printall AS

Kanne Omniva

Materjale saab saata iga kuu 30. kuupäevaks kristel.kitsing@v-maarja.ee

Ilmub tasuta kord kuus (v.a juuli).

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

TAMMIKU HOOLDEKODU

Väike-Maarja vallas vajab HOOLDUSTÖÖTAJAJAID

kelle tööks on eakate klientide väärrika elu korraldamine (toetamine, juhendamine, abistamine, hooldamine)

TULE MEILE, KUI OLED

- ✓ rõõmsameelne, energiline, empaatiavõimega ja kohusetundlik
- ✓ soovid töötada vahetustega
- ✓ omad hooldustöötaja kutset või oled nõus kutset omandama

MEIL ON

- ✓ 18 toredat klienti
- ✓ sõbralik, naerusuine ja toetav meeskond
- ✓ looduse rüpes asuv soe ja kodune olemine

Uuri lähemalt Annet, tel 5197 2262 või tammiku@rakke.ee

BONADENTA OÜ HAMBARAVI

Simuna tee 10, Rakke
Registreerimine ja info tel 329 1208 E, R

- Tervisekassa leping lastele ja täiskasvanutele hambaravihüvitis!
- Lastele kuni 19 a hambaravi tasuta!
- Täiskasvanutele hambaravihüvitis 40€ aastas
- Pensionäridele ja töövõimetusrühmale hambaravihüvitis 85€ aastas
- Tervisekassa hambaproteeside hüvitis 260€

KASUTAGE PALUN 2023 a HAMBARAVIHÜVITIST!

- Esmaabi vastuvõttud
- Tarkusehammaste eemaldamine
- Konsultatsioon ja raviplaan
- Laste ja täiskasvanute hambaravi
- Juureravi
- Kaarieseravi
- Hammaste eemaldamine
- Hambahaiguste ennetus
- Hammaste valgendamine
- Hammaste soodapesu ja pärlipesu (air-flow)

Tervete ja säravate naeratuste nimel!
Külastage meid!

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

- Ohtlike puude raie
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø20 cm
- Kändude freesimine

Gustav Aasumets (kutsetunnistus 141998), tel 5919 2441

Reigo Alas (kutsetunnistus 141999), tel 5800 1880
viruarborist@gmail.com

KARTUL SIMUNAST

TELLI KARTUL KOJU
WWW.KARTULIPEALINN.EE
51942122

HaluProff OÜ

KÜTTEPUUD RAIGUST.
Igas mõõdus kvaliteetsed küttepuud.
Kohaletoomisega, koormad laotud.
Tel 5559 0853

HOMMIKUEINE

ROUTE 22

- KAERAPUDER MOOSI/VÕIGA
- MUNAPUDER PEEKONIGA
- MUNAPUDER VORSTIKESTE, PEEKONI JA TOMATIKASTMES UBADEGA
- VÕILEIVAD
- KOOGILÕIGUD
- KOHV, TEE, KAKAO

E-R KELL 7.30–11.00

külmlaud.eu 322 5154

TEHNOÜLEVAATUSKESKUS.EE

Väljavahi tee 5, Põhjakeskuse kõrval
5358 9999

AVATUD IGA PÄEV

Sõiduauto alates 29.-

Rattabaas

Lai 12, Rakvere
Tel 5341 6418

Aasta lõpuni tasuta transport!
RATAST HOOLDA SÜGISEL!

www.rattabaas.com

ROTAKS **Eminent** **PRINS**

Rotaksi laomüük
Lemmikloomatoidud

Pikk 30, Väike-Maarja, 46202 Lääne-Viru maakond

KATUSETÖÖD

VANA KATUSE LAMMUTUS JA UTILISEERIMINE

PLEKK-KATUSED
KIVIKATUSED
ETERNIITKATUSED
PLEKITÖÖD
KATUSEKATTE VAHETUS

SISETÖÖD

PÕÕNINGUALUSE KORRUSE VÄLJAEHITUS
KERGVAHESEINAD
LAED
MAALRITÖÖD

ORAKO

ÜLDJEHTUS / TOOTMISTÖÖ

Lisainfo:
www.orako.ee
info@orako.ee
+372 52 53 476

KORTERIÜHISTUD FASSAADID TERRASSID